

Lovisa stad

Plan för användning av informations- och kommunikationsteknik i undervisningen

2025–2030

Skolornas ICT-stödperson Art Karimäki
14.8.2024

I upprättandet av Lovisa stads plan för användning av informations- och kommunikationsteknik i undervisningen 2025–2030 har medverkat följande personer: skolornas ICT-stödperson Art Karimäki, utbildningschef Timo Tenhunen, digitutor Carina Astikainen, ICT-assistent Sami Lehtonen, förskolelärare Salla-Maj Saresvuo, ämneslärare Tom Olander och ämneslärare Aki Mustonen

Dessutom har rektorerna i Lovisas skolor och skolornas ICT- och digitutorgrupp haft möjligt att ge respons på planen.

Innehåll

Inledning	4
Finlands digitala kompass (Statsrådet 2022:65, Valtioneuvoston selonteko: Suomen digitaalinen kompassi)	5
1 Sammandrag	5
2 Mål och nyckelresultat i den digitala kompassen	6
Riktlinjer för digitaliseringen av fostran och utbildning 2027 (Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2023:47)	7
1 Sammandrag	7
2 Vision	7
3 Mål	8
4. Riktlinjer för digitalisering i Lovisa	11
Lovisa stads strategi: Utbildning	12
1 Ansvarsområdets uppgifter	12
2 Ansvarsområdets tyngdpunkter för verksamheten	12
3 Förändringar i verksamhetsmiljön och projekt som pågår under planperioden	12
4 Riskbedömning	12
5 Bindande nyckelmål i förhållande till stadsfullmäktige vilka härletts ur stadsstrategin och tyngdpunkterna för verksamheten	13
Del I: Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	14
1 Mål för användning av IKT inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i Lovisa stad för 2025–2030	14
2 Genomförande i praktiken	14
2.1 Applikationer	14
2.2 Utrustning	15
2.3 Nätverk	15
2.4 Pedagogik	15
3 Digistigen i Lovisa stad	16
4 Rollerna inom de olika delområdena i praktiken	16
4.1 Lärande individer i Lovisa	16
4.2 Lärare i Lovisa	16
4.3 Lovisa stad och utbildningsförvaltningen	17
4.4 Kommunens dataförvaltning/tjänsteleverantörer	17
Del II: Gymnasier	18
Inledning	18
Kvalitetsstrategi för gymnasieutbildningen (Undervisnings- och kulturministeriet 2022:47)	18
Sammandrag	18

1.1 Inledning.....	18
1.2 Visionen för gymnasieutbildningen och kvalitetsledningen av den	19
1.3 Digitalisering.....	19
1.4 Gymnasieutbildningens kvalitetsfaktorer	21
1.5 Om genomförandet av kvalitetsstrategin	22
1.6 Genomförande av kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen i Lovisa	23
2 Mål på allmän nivå	23
2.1 Digitalt studentexamensprov (Abitti)	23
2.2 IKT inom undervisningen	23
2.3 De studerande	23
3. Lokaler och tekniska krav	23
3.1 Krav på undervisningslokalerna	23
3.2 Anordnande av digitalt studentexamensprov	23
3.3 Digitala prov i undervisningen	24
4 IKT i undervisningssituationer	24
Del III, Gemensamma delområden.....	25
1 IKT-stödtjänster.....	25
1.1 Tekniskt stöd	25
1.2 Pedagogiskt stöd	25
2 Undervisningslokalernas AV-utrustning	25
3 Datasäkerhet och dataskydd inom utbildningen	25
4. Användning av artificiell intelligens inom utbildningen.....	26
Del IV, Lagar och rättsakter	26

Inledning

Denna plan för användning av informations- och kommunikationsteknik (IKT) i undervisningen 2025–2030 är en handling som styr användningen av informationsteknik inom Lovisa stads skolväsen och ger en riktning för undervisningen, utvecklingsarbetet, skolornas verksamhetskultur och framtida investeringar. Planen baserar sig på grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014, grunderna för gymnasiets läroplan 2019 och Lovisa stads strategi och tar hänsyn till den pågående tekniska utvecklingen och framtida behov. Planen tar också hänsyn till statsrådets redogörelse om den digitala kompassen, Undervisnings- och kulturministeriets publikation "Riktlinjer för digitaliseringen av fostran och utbildning 2027", Undervisnings- och kulturministeriets publikation "Kvalitetsstrategi för gymnasieutbildningen" och Utbildningsstyrelsens anvisning "Offentlighet och informationshantering inom undervisningsväsendet".

Under den innevarande planperioden har vi lagt märke till att färdigheter i informations- och kommunikationsteknik utgör en allt viktigare medborgarfärdighet. Färdigheter i informations- och kommunikationsteknik är inte enbart ett verktyg för lärande utan också en viktig del av multilitteraciteten och elevens personliga utveckling. Vi har gjort framsteg inom fyra huvudområden: förståelse av tekniken, ansvarsfull och säker användning, informationshantering samt interaktion och nätverksbildning. Även om vi uppnått vissa av våra mål, finns det fortfarande områden där en fortsatt utveckling är nödvändig.

Vi måste erbjuda våra lärande individer verktyg och färdigheter att fungera som samhällsmedlemmar idag och i framtiden. För att uppnå detta är det nödvändigt att förenhetliga verksamheten inom hela undervisningsfältet och stöda den pedagogiska utvecklingen från förskoleundervisningen ända till gymnasiet.

Projektfinsieringen för IKT-utveckling har minskat, men detta bör inte hindra investeringar i utrustning och framför allt inte i pedagogiskt stöd. Det digitaliserade undervisningsmaterialet och samordnandet av materialet kräver kontinuerligt pedagogiskt kunnande och stöd. Det är också viktigt att vara medveten om att lärarnas IKT-färdigheter varierar och att lärarna därför behöver anpassat stöd.

Syftet med denna plan är att säkerställa att skolorna i Lovisa stad använder informations- och kommunikationsteknik på bästa möjliga sätt, samtidigt som vi stöder våra lärare och elever när de växer och utvecklas som användare av informations- och kommunikationsteknik. Tillsammans skapar vi grunden för en stark och hållbar framtid för alla våra lärande individer.

Planen kommer att uppdateras i enlighet med bilaga 1.

Finlands digitala kompass (Statsrådet 2022:65, Valtioneuvoston selonteko: Suomen digitaalinen kompassi)

Nedan finns viktiga utdrag ur denna redogörelse, vilka bör betraktas som ett vägledande rättesnöre för denna plan.

1 Sammandrag

Finlands digitala kompass har utarbetats under ledning av ministerarbetsgruppen för utveckling av digitaliseringen, dataekonomin och den offentliga förvaltningen och av digitaliseringsbyrån för att styra och leda utvecklingen inom digitalisering i Finland. Som bakgrund till kompassen innehåller redogörelsen en beskrivning av Finlands utmaningar och möjligheter i fråga om att utveckla och utnyttja digitaliseringen och dataekonomin.

Den digitala kompassen är baserad på en europeisk värdegrund och på programmet för det digitala decenniet 2030. Den styr utvecklingsarbetet och stärker den gemensamma förståelsen av fördelarna med, begreppen i och riktningen för digitaliseringen och dataekonomin. Den digitala kompassen fastställer också prioriterade områden för Finlands påverkansarbete i Europeiska unionen.

Den digitala kompassen är riktgivande när vi skapar en gemensam plan för hur utvecklingen av digitaliseringen och dataekonomin ska framskrida. I enlighet med visionen bygger vi ett attraktivt, konkurrenskraftigt, hållbart och välmående digitalt kompetent Finland. Det här uppnås med hjälp av konkurrenskraftig och innovativ affärsverksamhet, hög kompetens och bred bildning, offentliga tjänster som sätter människan i centrum och en trygg och högklassig infrastruktur. En förutsättning för att målen med den digitala kompassen ska uppnås är en bred systemförändring; ett målmedvetet samarbete med offentliga och privata sektorn, universitet, högskolor och forskningsinstitut samt olika organisationer. För att påskynda digitaliseringen och dataekonomin behövs investeringar men också branschövergripande praxis.

1.1 Delaktighet i ett digitalt samhälle

När samhället digitaliseras måste man se till att alla har möjlighet att delta i samhället och dess verksamhet. Detta säkerställs genom att man ägnar uppmärksamhet åt digitala färdigheter samt de digitala tjänsternas tillgänglighet. Möjligheten att använda digitala tjänster stärker möjligheterna att delta och påverka också på ett bredare plan i samhället. Tillräckliga digitala färdigheter är en förutsättning för såväl sysselsättning som för social och samhällelig delaktighet. Digitala färdigheter är en ny medborgarfärdighet. Digitala färdigheter byggs upp genom att man stärker kompetensen, ökar jämlikheten i utbildningen och stöder kontinuerligt lärande.

2 Mål och nyckelresultat i den digitala kompassen

2.1 En digitalt kompetent befolkning och arbetskraft

Finlands framgång som nation i den globala konkurrensen grundar sig på en omfattande bildning och stark kompetens. I ett digitaliserat samhälle är goda grundläggande digitala färdigheter en ny medborgarfärdighet, som både individer och organisationer – från företag till aktörer inom den offentliga och tredje sektorn – aktivt förnyar och upprätthåller. Forskning och utbildning producerar sådan ny kunskap och kompetens om den digitala världen som vår funktionsförmåga och konkurrenskraft förutsätter. Såväl unga som personer i arbetslivet måste kontinuerligt utveckla sina kunskaper, färdigheter och sin kompetens för att vi ska kunna möta de förändringar som det förnyade arbetslivet, den tekniska utvecklingen och befolkningens åldersstruktur för med sig. Vi måste också se till att vi är ett attraktivt land för internationella digitala experter.

2.2 Finland är ett digitalt bildat land

Bildning syns och påverkar i vårt samhälle genom att vi är kreativa, delaktiga, tar ett globalt och samhälleligt ansvar, har förståelse för mångfald, bryr oss om andra och mår bra. För att förstå, utveckla och fungera i ett digitaliserat samhälle krävs att den digitala bildningen stärks.

Bildningen har en kunskapsmässig, etisk och samhällelig dimension. Digital bildning förutsätter kunskap och kompetens, möjligheter att delta samt färdigheter att agera aktivt och uttrycka sig på ett kreativt och säkert sätt i den digitala världen. Den digitala bildningen ger svar på vad man måste veta, hur man ska agera och hur man ska delta för att nå den vision som avses i den digitala kompassen så att människornas ömsesidiga respekt och förtroende för det digitaliserade samhället stärks.

Digital bildning består också av informations- och bedömningsförmåga och empati. Avancerad teknik såsom artificiell intelligens förutsätter att etiska frågor identifieras redan i planeringsskedet för nya lösningar. Var och en av oss bör också förstå hur digitaliseringen och dataekonomin påverkar vårt eget liv. Den digitala bildningen måste därför medvetet byggas upp och upprätthållas i vårt samhälle. Samtidigt fungerar den som en kraft som förnyar samhället. Den digitala bildningen bygger på ett starkt utbildningssystem. Också de allmänna biblioteken har stor betydelse när det gäller att främja digital bildning för alla befolkningsgrupper. Långtidsförvaringen av kulturarv och vetenskapliga material och information som en del av mänsklighetens minne säkerställer en grund för den digitala bildningen.

2.3 Strategiska mål och nyckelresultat 2030

- MÅL: Finland är ett digitalt bildat land där var och en har färdigheter att agera i den digitala världen och den ömsesidiga respekten och förtroendet är på en hög nivå.
- MÅL: Våra grundläggande digitala färdigheter är bäst i världen och de för den hållbara samhälleliga utvecklingen framåt.
- MÅL: Digital kompetens stöder innovationer, konkurrenskraft och välfärd. Utbildning och forskning ger upphov till den sakkunskap som behövs i samhället. Finland är ett av världens mest kända och attraktiva centrum för utbildning, forskning och investeringar inom teknologibranschen samt ett attraktivt land för internationella digitala experter.

Riktlinjer för digitaliseringen av fostran och utbildning 2027 (Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2023:47)

Nedan finns viktiga utdrag ur denna publikation, vilka bör betraktas som ett vägledande rättesnöre för denna plan.

1 Sammandrag

Internationella och nationella strategier ställer upp ambitiösa mål för digitaliseringen av fostran och utbildning. Digitaliseringen har utvecklats i snabb takt under de senaste åren. Det behövs målmedvetet samarbete för att målen ska kunna nås och utvecklingsbehoven ska kunna tillgodoses.

Enligt visionen är Finland ledande i världen när det gäller utvecklingen och utnyttjandet av hållbar digitalisering inom fostran, undervisning och utbildning 2027. Med hjälp av digitaliseringen främjas jämlika möjligheter för alla att lära sig och utvecklas. Digitala verktyg och miljöer stöder elevernas individuella behov och främjar jämlikheten och tillgången till utbildning. Digitaliseringen stöder samarbetet mellan aktörerna och lärandet i olika skeden av livet. Digitaliseringen främjas på ett informationsbaserat sätt i enlighet med principerna för hållbar utveckling.

Genomförandet av riktlinjerna innebär att kompetensen ökar och jämlikheten förbättras, de digitala lösningarna i branschen utvecklas långsiktigt, innovativt och systematiskt, utbildningspolitiken och informationsunderlaget för ledningen av utbildningen stärks och välfärden förbättras på bred front tack vare ett aktivt digitalt medborgarskap.

Riktlinjerna är gemensamma för branschen och gäller hela utbildningssystemet. I dokumentet redogörs för de åtgärder som utvecklingen av digitaliseringen förutsätter. Dessutom fastställs arbetsfördelningen mellan Undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen.

2 Vision

Digitaliseringen stöder lika möjligheter till högklassigt lärande och kompetensutveckling.

- Var och en får bättre möjlighet att lära sig och utveckla sin kompetens tack vare digitaliseringen.
- Den digitala kompetensen utvecklas kontinuerligt under hela lärstigen.
- Personalens digitala kompetens utvecklas systematiskt.
- De digitala lösningarna bildar en högklassig och kompatibel digital miljö som stöder samarbetet mellan aktörerna.
- Internetuppkopplingar och utrustning möjliggör en digital miljö som stöder det pedagogiska arbetet.
- De digitala tjänsterna och den relaterade infrastrukturen utvecklas som helhet.
- De digitala tjänsterna och innehållen i anslutning till undervisningen och lärandet är högklassiga och säkra.
- Utvecklingen av de digitala lösningarna för undervisning och lärande genomförs i brett samarbete.

Digitaliseringen stöder det informationsbaserade utvecklandet.

- Registerdataunderlaget är uppdaterat och högklassigt.
- Lösningarna för informationsproduktion, rapportering och analyser möjliggör informationsbaserad ledning och utveckling.
- Ledningen, prognostiseringen, styrningen och utvecklingen grundar sig på information.

Att visionen uppnås innebär att individens kompetens ökar och jämlikheten förbättras, de digitala lösningarna i branschen utvecklas långsiktigt, innovativt och systematiskt, utbildningspolitiken och informationsunderlaget för ledningen av utbildningen stärks och att välfärden förbättras på bred front tack vare ett aktivt digitalt medborgarskap.

3 Mål

3.1 Digitaliseringen stöder lika möjligheter till högklassigt lärande och kompetensutveckling

Alla lärande individer har samma tillgång till och bra kompetens när det gäller att utnyttja de möjligheter som digitaliseringen erbjuder, vilket är en förutsättning för ett aktivt medborgarskap. Individens lärande bildar ett livslångt kontinuum som gör det möjligt att utveckla kompetensen till en hög nivå. Alla yrkespersoner inom fostran, undervisning och utbildning har förstklassig digital kompetens och kapacitet att utnyttja digitala lösningar på ett pedagogiskt ändamålsenligt sätt. De lärande individerna och undervisnings- och handledningspersonalen har en aktiv roll när det gäller att utveckla användarorienterade digitala lösningar i branschen.

3.1.1 Var och en får bättre möjlighet att lära sig och utveckla sin kompetens tack vare digitaliseringen. Digitala lösningar används på bred front vid lärandet och utökandet av kompetensen. De främjar utvecklingen av de lärande individernas och personalens kompetens, delaktighet och aktivitet. Genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter får man ett mångsidigare undervisnings- och utbildningsutbud, vilket ökar de lärande individernas valmöjligheter. Från och med andra stadiet är det möjligt att utnyttja de olika utbildningsaktörernas och utbildningsstadiernas studieutbud på ett individuellt sätt. Tack vare digitaliseringen minskar den regionala ojämlikheten när det gäller fostran, undervisning och utbildning.

3.1.2 Den digitala kompetensen utvecklas kontinuerligt under hela lärtiden

Den digitala kompetensen genomsyrar hela utbildningssystemet och de interna övergångsstadierna beaktas som ett kontinuum så att kompetensen är på internationell toppnivå. Den eftersträlvade nivån på den digitala kompetensen inom olika utbildningsstadier grundar sig på beskrivningar av kompetensen och kompetensnivåerna bedöms på enhetliga grunder. Genom utveckling av lärområdena enligt beskrivningarna och genom heltäckande stöd för genomförandet av dem har man säkerställt tillgången till experter och att det finländska samhället är en internationell föregångare i den digitala utvecklingen. Skillnaderna i den digitala kompetensen har minskat och på så vis har man skapat jämlika möjligheter till ett fullvärdigt deltagande i samhället och säkerställt att den digitala kompetensen ökar.

3.1.3 Personalens digitala kompetens utvecklas systematiskt

Alla som arbetar med fostrings-, undervisnings- och handledningsuppgifter har tillräckliga färdigheter och förstklassig kompetens när det gäller att utnyttja olika pedagogiskt högklassiga digitala lösningar. Beskrivningarna av den lärande individens digitala kompetens samt prognostiserings- och forskningsdata skapar en grund för utvärderingen och utvecklingen av personalens digitala kompetens. Informationen möjliggör även en enhetlig utvärdering av den digitala kompetensen och genomförandet av fortbildning enligt behov. De som har ledningsuppgifter har färdigheter att leda digitaliseringen strategiskt och kunskapsbaserat. Den kontinuerliga utvecklingen av kompetensen är på en internationellt högklassig nivå och betoningen ligger i synnerhet på utveckling i grupp och kamratstöd.

Personalen utvecklar systematiskt sin egen digitala kompetens och förstår dess betydelse i sitt eget jobb. Den finansiering som anvisas till utvecklingen grundar sig på individuella behov, personliga utvecklingsplaner och strategiska mål för anordnarna av småbarnspedagogik och utbildning. Fortbildningen för att förbättra den digitala kompetensen anknyter till den övriga utvecklingsverksamheten och motsvarar behoven, och prioriteringarna överensstämmer med de riksomfattande målen och de specifika målen för utbildningsstadierna. Utvecklingen av undervisningspersonalens digitala kompetens har beaktats på ett heltäckande sätt i alla utvecklingsåtgärder för lärarutbildningen.

3.2 De digitala lösningarna bildar en högklassig och kompatibel digital miljö som stöder samarbetet mellan aktörerna

En högklassig och kompatibel digital miljö stöder på ett heltäckande sätt de strategiska målen i branschen och främjar genomförandet av samarbetet mellan utbildningsstadierna och de olika sektorerna. De digitala lösningarna utvecklas i samarbete på det nationella och lokala planet. Såväl de nationella tjänsterna som de tjänster som produceras av olika aktörer är kompatibla. Aktörerna har en gemensam, uppdaterad lägesbild av de digitala miljöerna och helheten av tjänster inklusive utvecklingsbehoven inom dem. Rollerna för de nationella och lokala tjänsterna har etablerats och beskrivningarna av deras informationsflöden är uppdaterade. Aktörernas arbetsfördelning och utvecklingsstigarna för de nationella tjänsterna och definitionerna är uppenbara för alla aktörer.

3.2.1 Internetuppkopplingar och utrustning möjliggör en digital miljö som stöder det pedagogiska arbetet. Den lärande individen och personalen har tillgång till dataförbindelser och utrustning som gör det möjligt att genomföra målen för fostran, undervisning och utbildning på ett högklassigt sätt. Tillämpningen av digital teknik grundar sig på forskningsdata och motsvarar inlärningsbehoven och behoven inom undervisningen. Anordnarna av småbarnspedagogik och utbildning har kapacitet att göra upphandlingar och upprätthålla en informationssäker digital miljö på pedagogiska grunder och så att individens dataskydd säkerställs.

3.2.2 De digitala tjänsterna och den relaterade infrastrukturen utvecklas som helhet. Den digitala infrastrukturen och tjänsterna är på en internationell toppnivå. De utvecklas och uppdateras som en helhet som omfattar hela utbildningen så att de stöder den lärande individens, personalens och småbarnspedagogiks- och utbildningsanordnarnas behov. Hanteringen av digitala lösningar och prognostiseringen av utvecklingsbehov grundar sig på aktörernas gemensamma lägesbild och tydliga ansvarsfördelning.

3.2.3 De digitala tjänsterna och innehållen i anslutning till undervisningen och lärandet är högklassiga och säkra

Genomförandet av de digitala tjänsterna för undervisning och lärande grundar sig på forskningsdata och bästa praxis, och de är lätta att ta i bruk samt utgår från användarnas behov. Utbudet av digitala tjänster och läromedel är mångsidigt, tillgängligt, användarorienterat och lättåtkomligt. Kulturen för att utnyttja öppna läromedel är avancerat och aktivt ur ett internationellt perspektiv.

3.2.4 Den digitala utvecklingen av undervisningen och lärandet genomförs i brett samarbete

Den digitala utvecklingen inom fostran, undervisning och utbildning är transparent, och resultaten tillgängliggörs för så många som möjligt. Användningen av öppna källkoder och licenser stöder utvecklingen av fostrings-, undervisnings- och utbildningstekniker och deras framstegsvänlighet.

3.3 Digitaliseringen stöder det informationsbaserade utvecklandet

De gemensamma informationsresurserna, statistikmaterialen och arkivmaterialen för fostrings-, undervisnings- och utbildningssektorn och de aktuella utrednings- och forskningsresultaten skapar en informationsinfrastruktur som ligger till grund för digitala lösningar för utnyttjande av forskning och information.

Datamaterial och resultat har beskrivits kortfattat, heltäckande och enhetligt och är lättillgängliga och användbara. De data som producerats i nationella tjänster och lagrats i gemensamma informationsresurser kan granskas och analyseras lätt med hjälp av gemensamma digitala lösningar. Lösningarna motsvarar behoven hos de aktörer som behöver informationen och grundar sig på den offentliga förvaltningens gemensamma standarder, förfaranden och rekommendationer.

Besluten i branschen grundar sig på information samt på en lägesbild som utgår från uppdaterade och högklassiga data. Kapaciteten inom informationsledning har ökat hos aktörerna inom fostran och utbildning och aktörerna kan utnyttja gemensamma informationsunderlag och utveckla sin verksamhet utifrån jämförbar information. Verkningsfullheten av det informationsbaserade beslutsfattandet och digitaliseringen undersöks och utvärderas som en del av den informationsbaserade utvecklingen.

3.3.1 Registerdataunderlaget är uppdaterat och högklassigt

Informationen i de nationella registren samt i fostrans- och utbildningsaktörernas egna register är tillförlitlig, uppdaterad, kompatibel och högklassig. Kvaliteten på hur informationen bildas har säkerställts genom anvisningar, bästa praxis, uppdaterad kommunikation och delning av kompetens. De aktörer som medverkar i kedjan för informationsbildningen förstår betydelsen av sin egen verksamhet och dess inverkan på hur det gemensamma registerdataunderlaget bildas. Beskrivningen av materialet är enhetlig och fritt tillgänglig.

3.3.2 Lösningarna för informationsproduktion, rapportering och analyser möjliggör informationsbaserad utveckling

Utvecklingen av informationsinfrastrukturen för fostran, undervisning och utbildning har förenhetligat förfarandena för lagring, beskrivning, rapportering och utnyttjande av information och minskat behovet av extra arbete för att förena informationen. Informationsinfrastrukturen är tillgänglig, lätt att använda och dess användningsmöjligheter är allmänt kända.

De gemensamma lösningarna i branschen som grundar sig på informationsinfrastrukturen och som utvecklats inom förvaltningsområdet gör det möjligt att analysera data och utnyttja information av olika

kvalitet i tjänster, vid utveckling, i beslutsfattandet och vid forskning. Tjänsterna för dem som utnyttjar informationen i branschen erbjuder såväl för myndigheter som för aktörer inom fostran och utbildning arbetsredskap för användningen av den information som finns i informationsinfrastrukturen inom uppgifter för dataanalys, datautvinning och forskning. Öppna data kan användas via gränssnitt som grundar sig på självbetjäning.

De personbaserade mikromaterialen för fostran, undervisning och utbildning kan användas och förenas med de andra förvaltningsområdenas mikromaterial via Statistikcentralens forskartjänster.

3.3.3 Ledningen, prognostiseringen, styrningen och utvecklingen grundar sig på information. Färdigheterna i anslutning till informationsledningen hos myndigheterna samt aktörerna inom fostran och utbildning och den kompetens som krävs är på en internationell toppnivå. Besluten i branschen grundar sig på information samt på en lägesbild som utgår från uppdaterade och högklassiga data. Som stöd för informationsledningen har man sammanställt effektiva förfaranden, verksamhetsmodeller och rekommendationer i branschen som förbättrar förutsättningarna för ledning och utveckling både nationellt och lokalt. De avancerade förfarandena inom informationsledning främjar det jämlika och högklassiga genomförandet av fostran, undervisning och utbildning på olika nivåer av förvaltningen.

4. Riktlinjer för digitalisering i Lovisa

Målet med riktlinjerna är att skapa en skolmiljö där tekniken är sömlöst integrerad i undervisningen, lärandet och skolans administrativa arbete. Detta både förbättrar undervisningskvaliteten och säkerställer att eleverna får tillräckliga förutsättningar för framgång i vår digitala värld.

Dessa mål genomförs genom följande huvudprinciper:

1. **Personalens digitala kompetens utvecklas systematiskt:** Vi säkerställer att alla lärare och skolans personal har möjlighet att utveckla sina digitala färdigheter och hålla sig uppdaterade med den senaste tekniken och de senaste undervisningsmetoderna.
2. **Digitaliseringen stöder lika möjligheter till högklassigt lärande och kompetensutveckling:** Vi garanterar att varje elev har möjlighet att lära sig och utveckla sina digitala färdigheter under hela skoltiden och säkerställer att de har vederbörlig och fungerande utrustning till sitt förfogande och vid behov också tillgång till individuellt stöd.

De digitala lösningarna bildar en högklassig och kompatibel digital miljö som stöder samarbetet mellan aktörerna: Vi ser till att skolornas digitala infrastruktur, inklusive internetuppkopplingar och ICT-utrustning, är modern och välfungerande och stöder behoven inom undervisningen.

Utöver dessa huvudprinciper utför vi följande åtgärder:

4.1 Lovisa stad möjliggör utbildning i digitala färdigheter för lärarna

- Minst en halv FBA-dag (3 timmar) per år reserveras för IKT-utbildning.
- För nya lärare reserveras en introduktionsutbildning, där man går igenom IKT-rutinerna i Lovisa.
- Vid problemsituationer får lärarna stöd snabbt.
- För lärarna skapas möjligheter att ge kamratstöd.

4.2 Alla elever i Lovisa har lika möjligheter att lära sig digitala färdigheter kontinuerligt under hela lärtiden.

- Utrustningen och programmen är ändamålsenliga, fungerande och uppdaterade med tanke på undervisningen.
- I Lovisas skolor genomförs Digistigen. Med hjälp av Digistigen säkerställs en jämlik och jämställd undervisning.

4.3 Den digitala verksamhetsmiljön i Lovisa stad är välfungerande och av hög kvalitet

- Internetuppkopplingarna fungerar och uppkopplingen förblir effektiv även om hälften av skolans elever använder skolans nät samtidigt.
- ICT-utrustningen är modern och ändamålsenlig
- Välfungerande och snabbt underhåll och tillgång till reservutrustning.
- Eleverna i årskurs 6–9 och gymnasiestuderandena har en personlig dator. För elever i de övriga årskurserna ska det finnas tillräckligt med datorer, dock minst en tredjedel av elevantalet.

Lovisa stads strategi: Utbildning

Under följande underrubriker finns de prioriterade områden i Lovisa stads strategi som påverkar digitaliseringen av skolorna. (Nämnden för fostran och bildning 12.10.2023/120 §)

1 Ansvarsområdets uppgifter

Den grundläggande utbildningen ger eleverna förutsättningar och behörighet för studier på andra stadiet. Förskoleundervisning och grundläggande utbildning ingår i de lagstadgade uppgifter som ansvarsområdet för utbildning har hand om. Utöver detta ordnar utbildningstjänsterna morgon- och eftermiddagsverksamhet för elever inom den grundläggande utbildningen samt klubbverksamhet. Målet är att erbjuda högklassiga utbildningstjänster nära kommuninvånaren. Detta gör vi genom att satsa på gott ledarskap samt yrkeskunnig och motiverad personal. Verksamheten är elevcentrerad och bygger på gemensam dialog.

Vi utvecklar aktivt verksamheten bland annat genom att skapa och upprätthålla samarbetsnätverk, utveckla lärarnas och elevernas kunskaper i informations- och kommunikationsteknik (IKT) och ta fram flexibla undervisningsmetoder.

Eleverna får det stöd de behöver för att lära sig och utvecklas. Detta innebär också att vi snabbt och systematiskt ingriper i missförhållanden. Skolan samarbetar också med aktörer utanför skolan.

2 Ansvarsområdets tyngdpunkter för verksamheten

- Vi drar nytta av näromgivningen och det omkringsiggande samhället på ett mångsidigt sätt.
- Vi stärker elevernas och studerandenas IKT-kunskaper genom preciserade lärtigar.

3 Förändringar i verksamhetsmiljön och projekt som pågår under planperioden Förskoleundervisning och grundläggande utbildning

- Vi implementerar Digistigen.

4 Riskbedömning

- Det globala ekonomiska läget har en avsevärd inverkan på kostnaderna för tjänsterna.
- Datanäten i skolbyggnaderna är alltför svaga och fungerar på ett otillförlitligt sätt.

5 Bindande nyckelmål i förhållande till stadsfullmäktige vilka härletts ur stadsstrategin och tyngdpunkterna för verksamheten

5.1 LIVSKRAFTIG STAD

- Vi ser till att Lovisa är känt för sina goda bildnings- och välfärdstjänster och för sin kultur.
 - Våra tjänster är kundorienterade och stöder kommuninvånarnas vardag.
 - Småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande utbildningen utgör tillsammans ett kontinuum för barns utveckling och lärande samt skapar grunden för livslångt lärande. Med planerat samarbete mellan olika aktörer säkerställer vi att barnets lärtig blir en komplett helhet, gällande t.ex. "Digistigen" och den språkstödande handlingsplanen.
- Vi upprätthåller en balanserad ekonomi och en moderat lånestock.
- Vi håller budgeten med beaktande av strukturella och ekonomiska ändringar.
 - Vi föreslår långvariga lösningar.

5.2 VÄLMÅENDE INVÅNARE OCH EN TRIVSAM STAD

- Vi förverkligar verksamhetsplanen för den Barnvänliga kommunen och välfärdsplanen för barn och unga.
 - Barnens rättigheter är på ett strukturerat sätt synliga på de olika nivåerna inom kommunorganisationen.
 - Vi utvecklar dokumenteringen.

5.3 EFFEKTIV SMÅBARNSPEDAGOGIK OCH HÖGKLASSIG UTBILDNING

- Vår utbildning är bra, individuell, jämlik och fri från diskriminering. Vi säkerställer stadens gymnasieutbildning och utvecklar möjligheten till andra stadiets utbildning för alla, i samarbete med läroinrättningar som erbjuder utbildning.
- Vi ser till att undervisningen är likadan för alla och att lokalerna och undervisningsmaterialen är likadana för alla.
 - Vi ser till att undervisningen är likadan för alla och att lokalerna och undervisningsmaterialen är uppdaterade och likadana för alla.
- Kundnöjdheten är på en bra nivå.
 - Utbildningen är av hög kvalitet.
 - Vi utvecklar alla skolor.

5.4 SMIDIGT BESLUTFATTANDE

- Vi utvecklar den centralspecifika informeringen.
 - Vi utvecklar den centralspecifika informeringen i den mån resurserna tillåter.
 - Inom ansvarsområdet Utbildning förbereder vi oss på att ta i bruk applikationen DigiOne som ersätter Wilma och Primus.

Del I: Förskoleundervisning och grundläggande utbildning

1 Mål för användning av IKT inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i Lovisa stad för 2025–2030

De valda punkterna i planen för användning av IKT inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i Lovisa stad för 2025–2030 återspeglar den strategiska visionen och behovet att svara mot de utmaningar och möjligheter som den tekniska utvecklingen för med sig. Dessa områden representerar de kärnfaktorer som säkerställer att undervisningen är modern och håller god pedagogisk kvalitet, att de tekniska färdigheterna utvecklas och att tekniken används på ett säkert och ansvarsfullt sätt. De främjar också införande av innovativa lösningar som är hållbara för framtiden i undervisningen. Dessa val stöder ett engagemang för fortsatt utveckling och för att erbjuda de bästa möjliga undervisnings- och inlärningsverktygen för elever och lärare.

Förnyelse och underhåll av tekniken: Vi säkerställer att utrustningen är uppdaterad och fungerande. I planen har tillagts en bilaga, Bilaga 3, där det anges en egen utvecklingspunkt för varje år för förnyandet av den tekniska utrustningen.

Pedagogiskt, tekniskt stöd och utbildning för lärare: Vi fortsätter att utbilda lärarna och utveckla deras IKT-färdigheter med den tid som reserverats för det. Vi satsar på resurser för pedagogiskt stöd. Vi utvecklar tillgången på tekniskt stöd.

Förbättrande av samarbetet mellan dataförvaltning och undervisning: Vi förbättrar samarbetet mellan dataförvaltningen och ansvarsområdet för utbildning i staden, löser utmaningar som anknyter till samarbetet och förbättrar processer.

Digitalisering av undervisningen och utnyttjande av digitala lärmiljöer: Vi utvidgar användningen av digitala lärmiljöer och utvecklar integreringen av dem i undervisningen.

Säkerhet och ansvarsfullhet: Vi fokuserar på att lära ut hur tekniken används på ett tryggt och ansvarsfullt sätt och på att betona betydelsen av detta i undervisningen.

Innovativa lösningar som är hållbara inför framtiden: Vi utvecklar innovativa lösningar som svarar mot framtidens behov och stöder hållbar utveckling inom utbildningen. Vi lär eleverna färdigheter som är aktuella och nödvändiga när de går vidare från den grundläggande utbildningen.

2 Genomförande i praktiken

2.1 Applikationer

I alla skolor i Lovisa används Microsoft-plattformen 365, genom vilken eleverna och lärarna får tillgång till moderna verktyg som är tillgängliga oberoende av tid och plats. Varje elev har ett eget personligt användar-ID, och alla filer och allt material som eleven skapat under sin skolkarriär kan lagras i Microsofts molntjänst. Användarhanteringen är kopplad till Multi-Primus och lokala AD på så sätt att eleven kan logga in på skolans dator, i molntjänsten och i Wilma med samma användar-ID.

För att säkerställa integritets- och dataskydd har tjänsten Edudata tagits i bruk i kommunen. Med hjälp av den görs en riskbedömning (DPIA) för varje applikation/tjänst som används och vid behov också

instruktioner eller så ingås ett DPA (Data Protection Agreement)-avtal. Med hjälp av tjänsten kan undervisningspersonalen planera en trygg undervisning för eleverna.

2.2 Utrustning

Den nuvarande utrustningen i Lovisa stads skolväsen är huvudsakligen fungerande men delvis föråldrad, och därför måste en planmässig uppgradering göras under de närmaste åren. Stadens ICT-tjänster ansvarar för underhållet av de enheter i administrationsnätet som är utrustade med operativsystemet Windows, och det är viktigt att dessa enheter uppdateras, trots att det funnits vissa utmaningar orsakade av nätverksproblem.

Den tekniska utrustningen i klassrummen är utformad för att stöda lärandet hos elever i olika ålder: I årskurs 1–5 finns det minst en dator per tre elever och i årskurs 6 och de högre årskurserna en dator per elev. Skolorna har också Ipadplattor till sitt förfogande för att stöda lärandet. Det är tänkt att Ipadplattorna främst ska användas i årskurs 0–3 och inom specialundervisningen. Det reserveras tre Ipadplattor per fyra elever i årskurs 0–3. Klassrummen är utrustade med AV-utrustning, inklusive smartskärmar, projektorer och dokumentkameror. Stadens femårsplan syftar till att uppgradera AV-utrustningen på det sätt som anges i bilaga 3.

Av skolans personal har lärarna, rektorn och skolsekreteraren en personlig dator att använda. Klassföreståndaren/klassläraren, rektorn och skolsekreteraren har en personlig arbetsmobil. För övrig undervisningspersonal reserveras i varje skola datorer för gemensam användning i förhållandet 1/5 (övrig undervisningspersonal), dock minst 1 dator per skola. De gemensamma datorerna får också användas av vikarierande personal.

2.3 Nätverk

Ett fungerande nätverk är en viktig del av skolornas tekniska infrastruktur. Den risk som nätverket utgör har redan identifierats i tidigare planer, men trots de förbättringar som gjorts motsvarar den nuvarande situationen ännu inte den nivå som krävs. Detta har en negativ inverkan på såväl undervisningens kvalitet som på genomförandet av uppgraderingar av utrustningen. Bristerna i nätverkets funktion begränsar tillhandahållandet av digital undervisning, som är en viktig del av modern pedagogik.

Det är absolut nödvändigt att varje klassrum har ett fungerande trådlöst nätverk, med en hastighet som är tillräcklig för att omfatta skolans hela utrustning och gör det möjligt för eleverna att använda sina egna enheter på ett säkert sätt.

Hur väl nätet i skolorna fungerar granskas i samband med sektorsövergripande granskningar över vilka det upprättas ett protokoll.

2.4 Pedagogik

Lärarnas IKT-färdigheter stöds i kommunen genom organiserad Digitutorverksamhet och olika gemensamma utbildningar. På detta sätt stöds lärarnas färdigheter att använda de undervisningsmetoder som läggs fram i läroplanen.

Digistigsverksamheten, som inletts med stöd av finansiering från Undervisnings- och kulturministeriet, införs som en bestående praxis i hela kommunen.

Innan ett nytt läsår börjar ordnas ett möte för den nya undervisningspersonalen. Mötet inleds av utbildningschefen med ett framförande av stadens hälsningar, efter vilket skolornas ICT-stödperson ger de anställda en introduktion i de informationstekniska tjänster som används i staden och i datasäkerhet och dataskydd. Under samma möte får också andra avdelningar i staden hålla ordet och ge nödvändig handledning och vägledning till de nyanställda.

På rektorns begäran är det möjligt att ordna utbildningar om nödvändiga ämnen som anknyter till informationsteknik på det sätt som överenskommits med rektorn.

3 Digistigen i Lovisa stad

Syftet med Digistigen är att stöda lärarna inom den grundläggande utbildningen i genomförandet av en jämlik och jämställd undervisning och samtidigt stöda pedagogiken. Med hjälp av digistigen kan man också se till att alla elever får tillräckliga färdigheter när det gäller digitalt kunnande, programmering och mediekompetens.

I digistigen tillämpas delområdena för mångsidig kompetens K4 och K5, digitala färdigheter samt multilitteracitet och baserat på utvecklingsprogrammet Nylitteracitet också mediekompetens och programmeringskunnande. Vad gäller Lovisa tas också begåvning upp i digistigen. Digistigen presenterades för Lovisa stads rektorer och skolföreståndare i april 2022.

Grunden för genomförandet av digistigen finns i de nationella och lokala läroplanerna och Utbildningsstyrelsens utvecklingsprogram Nylitteracitet. Målen för nylitteraciteten finns (sedan juni 2023) i eGrunder under rubriken Kunskapsbeskrivningarna för digital kompetens.

Sedan 2023 har digistigen blivit en del av vardagen i grundskolorna på årskurs 1–9, där man planerat uppnå målen för digistigen som en del av ämnesundervisningen. Digistigen för förskoleundervisningen blev klar våren 2024, och kommer att inbegripas i förskoleundervisningsverksamheten från början av läsåret 2024–2025.

4 Rollerna inom de olika delområdena i praktiken

4.1 Lärande individer i Lovisa

Elevernas färdigheter grundar sig på Digistigen.

Eleven

- använder aktivt webbplattformer och digitala verktyg i sitt lärande
- behärskar på ett mångsidigt sätt applikationerna i digitala lärmiljöer
- övar på att söka efter, bearbeta och kritiskt utvärdera information
- följer etiska anvisningar och förhållningsregler i digitala miljöer
- utvecklar sin självständighet och ansvarar för sitt eget lärande
- förstår vad dataskydd och datasäkerhet innebär och kan ta hänsyn till dem i sitt förfarande.

4.2 Lärare i Lovisa

- Integrerar informations- och kommunikationsteknik i sin undervisning i situationer där det är pedagogiskt motiverat.
- Tillämpar nätpedagogik och använder digitala inlärningsplattformer.
- Använder effektivt de tekniska resurser som skolan erbjuder.
- Deltar aktivt i yrkesmässig utveckling och kunskapsdelning.

- Förstår vad dataskydd och datasäkerhet innebär och kan ta hänsyn till dem i sitt förfarande.

4.3 Lovisa stad och utbildningsförvaltningen

- Utvecklar och uppdaterar regelbundet skolornas strategi för digital undervisning.
- Erbjuder ändamålsenliga digitala lärmiljöer till skolornas förfogande.
- Upprätthåller lärarnas yrkesskicklighet och tillhandahåller pedagogiskt stöd.
- Förstår vad dataskydd och datasäkerhet innebär och kan ta hänsyn till dem i sitt förfarande.
- Skapar nödvändiga riktlinjer för undervisningen.

4.4 Kommunens dataförvaltning/tjänsteleverantörer

- Producerar och upprätthåller de tekniska tjänster som undervisningsväsendet behöver, såsom internetuppkoppling, trådlösa nätverk och terminaler.
- Tillhandahåller tekniskt stöd, datasäkerhetstjänster och andra viktiga ICT-tjänster.
- Samarbetar intensivt med skolornas IKT-personal för att säkerställa en smidigt och effektiv användning av teknik.

Del II: Gymnasier

Inledning

I planen för användning av IKT i undervisningen i gymnasierna i Lovisa betonas betydelsen av informations- och kommunikationsteknik både i de studerandes och i lärarnas vardag.

Gymnasietiden skapar en grund för förvärvande av tillräckliga informationstekniska färdigheter, något som krävs för de nutida studentskrivningarna och i grunderna för gymnasiets läroplan 2021. De är inte bara ett verktyg för lärande utan en viktig del av multilitteraciteten och den personliga utvecklingen.

Lovisa stads plan syftar till att hålla sig i framkanten av den tekniska utvecklingen och stödja lärarnas och elevernas utveckling som användare av informations- och kommunikationsteknik. I enlighet med strategin ska uppmärksamhet ägnas åt pedagogiskt stöd och förnyande av utrustningen, så att vi kan bygga upp en stark och hållbar framtid för alla lärande individer.

Man bör vara medveten om att studerande tillbringar mycket tid med att använda informationsteknisk utrustning. För att balansera detta är det viktigt att ta hänsyn till god ergonomi och hjälpa de studerande att förstå hälsoeffekterna av överdriven användning.

Kvalitetsstrategi för gymnasieutbildningen (Undervisnings- och kulturministeriet 2022:47)
Nedan finns viktiga utdrag ur denna publikation, vilka bör betraktas som ett vägledande rättesnöre för denna plan.

Sammandrag

Kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen 2030 fastställer riksomfattande och enhetliga principer för kvalitetsledningen inom gymnasieutbildningen och styrningen av kvalitetsledningen. Målet är att stärka gymnasieutbildningens höga och jämna kvalitet och att styra utbildningsanordnarna till kontinuerlig kvalitetsledning och utveckling av verksamheten. Kvalitetsstrategin är avsedd som ett verktyg för utbildningsanordnarna och personalen hos dem när det gäller långsiktig kvalitetsutveckling samt för samarbete med intressentgrupper inom gymnasieutbildningen.

Kvalitetsstrategin stöder utbildningsanordnarna i utvecklingen av kvaliteten och kvalitetsledningen. Anordnarna av gymnasieutbildning ansvarar för verkställandet av kvalitetsstrategin och för sätten att genomföra den inom ramen för lagstiftningen och grunderna för läroplanen och i en ständigt föränderlig verksamhetsmiljö. Det lokala kvalitetsarbetet anknyter till kvalitetsarbete som redan utförts och till dokument som styr verksamheten. Kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen bygger på fyra kvalitetsfaktorer: högklassigt lärande, välbefinnande och delaktighet, en verksamhetskultur stadd i utveckling samt gymnasieutbildningens tillgänglighet. Kontinuerlig utveckling av processerna kring kvalitetsfaktorerna bidrar till långsiktig och kunskapsbaserad utveckling av gymnasieutbildningen.

1.1 Inledning

Kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen 2030 fastställer riksomfattande och enhetliga principer för kvalitetsledningen inom gymnasieutbildningen och styrningen av kvalitetsledningen. Målet är att stärka gymnasieutbildningens höga och jämna kvalitet och att styra utbildningsanordnarna till kontinuerlig kvalitetsledning och utveckling av verksamheten. Kvalitetsstrategin är avsedd som ett verktyg för

utbildningsanordnarna och personalen hos dem när det gäller långsiktig kvalitetsutveckling samt för samarbete med intressentgrupper inom gymnasieutbildningen.

Enligt gymnasielagen ansvarar utbildningsanordnaren för kvaliteten på den utbildning som den anordnar och för kontinuerlig utveckling av kvalitetsledningen. Utbildningsanordnaren ska utvärdera sin utbildning och dess genomslag samt regelbundet delta i extern utvärdering av sin verksamhet och sina kvalitetsledningssystem. Utbildningsanordnaren ska också offentliggöra de viktigaste resultaten av de utvärderingar som den anordnat, i vilka pålitliga statistiska uppgifter och respons utnyttjas på ett mångsidigt sätt. Lagstiftningen eller kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen definierar inte närmare metoderna eller riktlinjerna för kvalitetsledningen.

Anordnarna av gymnasieutbildning ansvarar för verkställandet av kvalitetsstrategin och för sätten att genomföra den inom ramen för lagstiftningen och grunderna för läroplanen och i en ständigt föränderlig verksamhetsmiljö. Utbildningsanordnaren, i samarbete med studerandena och personalen och intressentgrupperna, identifierar på bästa sätt de verksamhetsmodeller och förfaringssätt som bäst stöder kvalitetsledningen samt säkerställer verksamhetsmodeller, uppföljning och utvärdering enligt dessa. Det lokala kvalitetsarbetet anknyter till kvalitetsarbete som redan utförts och till dokument som styr verksamheten.

1.2 Visionen för gymnasieutbildningen och kvalitetsledningen av den

Gymnasieutbildningens uppgift är att stärka den breda allmänbildningen. Dess syfte är att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och aktiva samhällsmedlemmar. Gymnasieutbildningen utvecklar de studerandes beredskap för fortsatta studier, arbetsliv och internationalism samt möjliggör kontinuerligt lärande.

Kvalitetsledningen stöder genomförandet av gymnasieutbildningens uppgift. Före år 2030 är kvalitetsledningen av gymnasieutbildningen systematisk, etablerad och kunskapsbaserad verksamhet med gemensamt överenskomna mål. Riktlinjerna i kvalitetsledningen stakar ut riktningen för den lokala utvecklingen av gymnasieutbildningen oberoende av undervisningsspråk. Fungerande kvalitetsledningsprocesser stärker bred allmänbildning och högklassigt lärande. Med den förbättras gymnasieutbildningens tillgänglighet, den utbildningsmässiga jämlikheten, likabehandlingen, studerandefokuset, välbefinnandet och utvecklingen av verksamhetskulturen.

1.3 Digitalisering

Digitaliseringen förändrar alla delområden av samhället. Detta fenomen är kopplat till samhällets olika tjänster, arbetslivets strukturer, kompetensbehoven, arbetsinnehållet och sätten att tillbringa fritiden. Förändringarna återspeglar sig också på målen för och innehållen i gymnasieutbildningen och sätten att anordna undervisningen och utbildningen.

Den teknologiska utvecklingen för med sig möjligheter och utmaningar i anordnandet av utbildningen och undervisningen. Ett ändamålsenligt utnyttjande av digitaliseringen förutsätter djupare förståelse för pedagogik och lärandeprocesser. Digitaliseringen av utbildningen utvecklas som en helhet och den förutsätter kunskapsbaserad ledning samt förmåga till digital utveckling och kvalitetsledning. Lösningarna för planeringen av undervisningen och lärmiljöerna ska vara pedagogiskt motiverade. Utöver utbildningens digitala infrastruktur handlar det om nya former av lärmiljöer, tjänster och lärresurser samt om den pedagogiska och teknologiska kompetens och vision som dessa förutsätter. Utbildningsanordnaren ansvarar också för att säkerställa att praxis i anknytning till datasäkerhet och dataskydd är uppdaterad och tillförlitlig.

Utöver den digitala studentexamen och digitala lärresurser som används ger införandet av ny teknologi bland annat möjlighet att utnyttja nya pedagogiska innovationer och studie- och lärmiljöer i en alltmer global värld som bygger på nätverkande. Utnyttjande av ny teknologi, artificiell intelligens och lärandeanalytik gör det möjligt att synliggöra och stödja individuella lärprocesser för studerandena men på samma gång möjliggör de alltmer omfattande kollaborativt lärande. Digitaliseringen producerar verktyg också för handledning av studerande och stöd för välbefinnandet. Den teknologiska utvecklingen skapar möjligheter för att göra undervisnings- och handledningsarrangemangen mångsidiga och på samma gång utmanar den till en ny pedagogisk utformning av verksamheten (bl.a. utvärdering, handledning, stöd). De nya kommunikationskanalerna och kommunikationssätten syns och de har en inverkan på såväl undervisningspersonalens som studerandenas vardag.

Den teknologiska utvecklingen och ett ändamålsenligt utnyttjande av den ger rum för mångsidiga förfaringssätt att anordna utbildning och öppnar nya möjligheter också till samarbete mellan olika utbildningssektorer och stadier, kontinuerligt lärande och internationell verksamhet. Samarbetet och utnyttjandet av digitaliseringen stärker gymnasieutbildningens tillgänglighet och tillgången till den i en förändrad verksamhetsmiljö. De framtida förändringarna i verksamhetsmiljön kommer att utmana utbildningsanordnarnas förmåga att själva erbjuda nödvändiga lösningar på utmaningar som berör lärmiljö och lärande. I framtiden kommer utvecklingen av nya verksamhetsmodeller och samarbetet mellan olika utbildningssektorer och stadier att ha en större roll. Med kvalitetsarbetet i gymnasiet strävar man efter att svara mot såväl möjligheter som utmaningar som digitaliseringen för med sig. En snabb utveckling av teknologin kan generera möjligheter för utbildningssektorn som vi inte ännu kan förutspå (t.ex. eKampus).

I utvecklingen av digitala utbildningstjänster ska studerandenas särskilda behov beaktas. Alla studerande kan dra nytta av utbildningens digitala tillgänglighet, men detta är synnerligen viktigt för studerande med en inlärningssvårighet, en funktionsnedsättning eller en sjukdom. När tillgängligheten beaktats så väl som möjligt, kan studerande självständigt använda digitala utbildningstjänster och delta i undervisningen och i den övriga verksamheten på jämlika villkor.

Digitala lösningar ger möjlighet till flexibla studier och självutveckling i förändrade livssituationer, då det kan finnas ett behov av att lösgöra sig från studier som är bundna till tid och plats. En studerande kan studera flexibelt enligt den egna orken, tidtabellerna och arbetssituationen genom att dra nytta av möjligheterna till studier på distans eller på webben.

Ett omfattande och ändamålsenligt utnyttjande av digitaliseringen förutsätter utveckling och förnyande av förfaringssätten inom gymnasieutbildningen och systematisk utveckling av personalens kompetens. Högklassiga studieinnehåll, användarvänliga verktyg och datasäkra plattformar på vilka dataskyddsregler och etiska normer följs kräver skickliga organisationer och en kompetent personal för att kunna genomföras. En digitalt kompetent ledning, lärarkår och annan personal är en kritisk faktor i utvecklingen och kvalitetsledningen av digitala lösningar. Det är synnerligen viktigt att säkerställa undervisningspersonalens digipedagogiska kunnande och en systematisk utveckling av den. Av utbildningsanordnarna förutsätts en förmåga att förutspå och strategiskt utveckla sin verksamhet i den digitala verksamhetsmiljön. Digitaliseringen ökar möjligheterna till att utveckla kunskapsbaserad verksamhet och stark kunskapsbaserad ledning.

1.4 Gymnasieutbildningens kvalitetsfaktorer

1.4.1 Högklassigt lärande

En högklassig undervisning och mångsidiga lärmiljöer främjar studiemotivationen och lärande. De lärmiljöer och lärresurser som används i gymnasieutbildningen stöder individuella och gemensamma lärprocesser och är högklassiga och pedagogiskt sett ändamålsenliga. I verksamheten beaktar man att delområdena inom mångsidig kompetens uppnås under gymnasiestudierna. Digitala lärmiljöer och lösningar stöder och kompletterar nuvarande sätt att lära sig och att studera. I gymnasieutbildningen utvecklas medvetet praxis för undervisning och lärande som stärker de studerandes förmåga att agera aktivt i den digitala verksamhetsmiljön. I utnyttjandet av digitala tjänster understryks betydelsen av det pedagogiska planeringsarbetet, utvecklingen och ledningen. I den digipedagogiska utvecklingen utnyttjas de nyaste forskningsrönen. Gymnasieutbildningen ger den studerande färdigheter att på ett mångsidigt sätt granska och utveckla sitt eget sätt att lära sig. Grunden för högklassigt lärande utgörs av studiefärdigheter, det vill säga en förmåga att grundligt processa ämnet hen studerar och för varje uppgift eller helhet använda sig av lämpliga och ändamålsenliga lärstrategier.

Gymnasiets bedömningspraxis stöder och styr lärande. I bedömningen utnyttjas mångsidiga bedömningsmetoder. Helhetsbilden av bedömningen och processerna kring den är tydliga. Digitaliseringen utnyttjas på ett heltäckande sätt till stöd för lärprocessen och utvärderingen av den. Den studerande har olika möjligheter att visa sitt lärande och sitt kunnande samt för att få respons på sina studier under studieavsnittet. Den information som fåtts genom bedömningen hjälper också lärarna att planera sin undervisning enligt de studerandes behov. Praxis för att ge respons är mångsidiga och principerna för omtagning är bekanta för den studerande. I gymnasiet iaktas gemensamt överenskomna bedömningsprinciper, vilket förutsätter att enhetliga principer och praxis i anknytning till bedömningen har dokumenterats och att genomförandet av dessa följs upp. Studentexamen är en del av bedömningshelheten i gymnasieutbildningen.

Den studerande har rätt att få specialundervisning och annat stöd för sitt lärande enligt individuella behov, om den studerande till exempel på grund av särskilda språkliga svårigheter eller andra inlärningssvårigheter har utmaningar i sina studier. Den studerande erbjuds stöd för att planera avläggandet av studentexamen, hantera digitala verktyg, förbereda sig för proven i examen och ansöka om eventuella specialarrangemang. Stödåtgärderna för lärandet genomförs som ett samarbete mellan undervisningspersonalen. Stödbehovet ska utvärderas i början av studierna och regelbundet i takt med att studierna framskrider. Det stöd som den studerande får ska vara tillräckligt och det ska ges i rätt tid. Ansvaret för stödet för lärandet och förfaringssätten för stödet fastställs gemensamt och dokumenteras. Processerna för stödet är bekanta. Stödtjänster avsedda för studerande med funktionsnedsättningar anordnas enligt lagstiftningen.

1.4.2 En verksamhetskultur stadd i förändring

Verksamhetskulturen i gymnasieutbildningen och läroanstalten utvecklas och förnyas. Utbildningsanordnaren ansvarar för kvaliteten på den utbildning som den anordnar och den kontinuerliga utvecklingen av kvalitetsledningen. Verksamhetskulturen utvecklas tillsammans med gymnasiets hela personal, studerandena, vårdnadshavarna och samarbetspartnerna. Gymnasieutbildningen utvecklas i samarbete med grundläggande utbildning och andra anordnare av gymnasie- och annan utbildning. Principerna för utveckling och utvärdering av verksamhetskulturen och eventuella lokala betoningar har beskrivits och genomförandet av dessa utvärderas regelbundet.

Utvecklingen av kvaliteten på gymnasieutbildningen baserar sig på en uppdaterad och pålitlig kunskapsbas och kunskapsbaserad ledning. Kunskapsbaserad ledning inbegriper utnyttjande av information och innehåll

i nationella datalager och ett systematiskt utnyttjande av innehåll som utbildningsanordnarnas egna datasystem producerat. I detta utvecklingsarbete beaktas också kvalitetsfaktorer i beskrivningen av gymnasiekvaliteten. Digitaliseringen utnyttjas i ledningen och i förvaltningen i läroanstaltens egen verksamhet samt mellan samarbetsparterna.

Utbildningsanordnaren sköter främjandet av en verksamhetskultur med kunskapsbaserad ledning och utveckling i organisationen och säkerställer att personalen har den behövliga kompetensen. Personalens kompetensområden omfattar också digipedagogiskt kunnande och kunnande inom informationssystem, anskaffningar, datasäkerhet och dataskydd samt lagstiftning (bl.a. informationshanteringslagen, upphovsrätter). Personalens individuella och teamspecifika kompetensbehov identifieras och åtgärdas med utvecklingsplaner. Utvecklingen av personalkompetensen leds och i den utnyttjas olika förfaranden och sätt att organisera, som är dokumenterade såväl på läroanstalts- som på utbildningsanordnarnivå. Gymnasiets verksamhetskultur stärker i synnerhet nätverksbaserat lärande och vilja att dela med sig av sin kunskap.

1.5 Om genomförandet av kvalitetsstrategin

Kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen bildar en helhet, med vilken kvalitetsledningen av gymnasieutbildningen leds och genomförs på ett övergripande och långsiktigt sätt mot år 2030. De strategiska riktlinjerna i kvalitetsledningen baserar sig på lagstiftningen om gymnasieutbildningen och studentexamen, grunderna för läroplanen för gymnasiet och andra centrala utbildningspolitiska riktlinjer samt på betydande förändringar i verksamhetsmiljön.

Utifrån de nationella riktlinjerna i kvalitetsstrategin fastställer anordnarna av gymnasieutbildningen och läroanstalterna tillsammans med personalen, studerandena och intressentgrupperna egna mål för kvaliteten i utbildningen samt principer för kvalitetsledningen och helheten. I det lokala kvalitetsarbetet framhävs lokala styrkor och utvecklingsområden. Utbildningsanordnarna och läroanstalterna utvecklar aktivt den egna kvalitetsledningen. Anordnarna väljer de verksamhetsmodeller och förfaringssätt för kvalitetsledningen som lämpar sig bäst för varje situation samt säkerställer verksamhet, uppföljning, utvärdering och fortsatt utveckling enligt dessa. Med en gemensamt skapad och enhetlig kvalitetskultur är det möjligt att främja en effektiv, resultatrik och slagkraftig gymnasieutbildning i verksamhetsmiljöer som förändras snabbt och som är mångfasetterade. Kvalitetsledningen är en del av utvecklingen av ledningen, undervisningen och den övriga verksamheten.

Kvalitetsledningen ska inte ses som något som är fristående från gymnasiets undervisning och övriga verksamhet, utan den ska ses som en etablerad del av ledningen av gymnasieutbildningen, det arbete som utförs i gymnasiet och den helhet som utgörs av utbildningsutvärderingen och utvecklingen. På så sätt tjänar kvalitetsledningen på ett naturligt och genuint sätt utvecklingen, utan att föra med sig tilläggsuppgifter som upplevs som extra eller belastande uppgifter för förvaltningen eller undervisningspersonalen.

1.6 Genomförande av kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen i Lovisa

Utgående från kvalitetsstrategin för gymnasieutbildningen (Undervisnings- och kulturministeriet 2022:47) har det utarbetats en kvalitetsplan för gymnasierna i Lovisa.

I kvalitetsplanen framhävs de fyra kvalitetsfaktorer som Utbildningsstyrelsen lyft fram, och i utarbetandet av kvalitetsplanen har medverkat en mångsidig grupp människor, allt från studerande till sakkunniga inom branschen.

Gällande informationsteknik betonar kvalitetsplanen

- a) vikten av fungerande ICT-infrastruktur
- b) personalens förmåga att lära ut och använda sig av digitalt kunnande samt att använda digitala lösningar på ett pedagogiskt ändamålsenligt sätt
- c) utnyttjande av digitala möjligheter i undervisningen.

Utöver detta lyssnar man på de studerande, lärarna och personalen när man tar fram digitala lösningar.

2 Mål på allmän nivå

2.1 Digitalt studentexamensprov (Abitti)

Gymnasiet måste förbereda sig på vederbörligt sätt inför de digitala proven med lämpliga lokaler och teknik, utöver vilket det behövs en omsorgsfullt utarbetad plan för ordnande av proven. Kvaliteten och de tekniska kraven på apparaturen fastställs av externa aktörer, såsom studentexamensnämnden.

2.2 IKT inom undervisningen

Läraren har den informationstekniska utrustning och det informationstekniska stöd som hen behöver för att ordna undervisningen.

Den studerande har under studietiden till sitt förfogande en dator som staden tillhandahåller.

2.3 De studerande

Den gymnasiestuderande i Lovisa kan självständigt använda informationsteknik till nytta för sina studier. Hen är inte beroende av stöd från läraren. Den studerande hittar konstant nya effektivare och moderna sätt att använda informationsteknik och hen uppmuntras till det.

3. Lokaler och tekniska krav

3.1 Krav på undervisningslokalerna

I undervisningslokalen finns minst AV-utrustning enligt kapitel 2 i DEL III, utöver vilket undervisningslokalen ska ha trådlöst och trådbundet nätverk. Det ska också finnas tillräckliga möjligheter att ladda datorer och annan elektronisk utrustning.

3.2 Anordnande av digitalt studentexamensprov

Vid anordnandet av provet iakttas studentexamensnämndens allmänna föreskrifter om anordnande av studentexamensprov.

”Lokalerna ska vara utrustade med ett tillräckligt elnät för att klara av den belastning som elevernas datorer utsätter den för. För eldistributionen till enheterna ska det i lokalen finnas ett tillräckligt antal normala eluttag. Varje examinand ska ha ett eluttag till sitt förfogande. Eftersom det är lekmän som kopplar enheterna till elnätet rekommenderas jordade eluttag med felströmsskydd.

För lokalen kan byggas en tillfällig eldistribution som enkelt och snabbt kan demonteras. Eldistributionen måste byggas av en kompetent person. Vid behov ska en yrkesutbildad person inom elbranschen anlitas för att genom provningar och mätningar fastställa att skyddsanordningarna fungerar rätt.

Det måste vara möjligt att installera ett (tillfälligt) examensnät i lokalerna. Examensnätet ska vara fristående från fastighetens övriga datakommunikationsnät. Examensnätet är ett slutet lokalnätverk (LAN) vars nätinställningar ges av servern i provlokalen. Examensnätet byggs med Ethernetkablar eller trådlöst med studentexamensnämndens tillstånd. Enheterna i examensnätet ska vara UPS-säkrade.

Det reserveras plats i provlokalen för servern, och nätet byggs via switchar (dataväxlar) så att det når ut till varje examinands arbetsplats.

Examensnätets enheter ska förvaras under övervakning eller i låsta rum.”

3.3 Digitala prov i undervisningen

Lokalen ska vara försedd med ett tillräckligt elnät. För eldistributionen till enheterna ska det i lokalen finnas ett tillräckligt antal normala eluttag. Varje examinand ska ha ett eluttag till sitt förfogande.

Det måste vara möjligt att installera ett (tillfälligt) examensnät i lokalen.

4 IKT i undervisningssituationer

I grunderna för gymnasiets läroplan 2021 och 2016 framhävs användning av IKT i undervisningen, vilket stöder utvecklingen av de studerandes informationstekniska färdigheter.

Lärarna måste kontinuerligt hålla sig uppdaterade om den tekniska utvecklingen och välja sådana tekniska lösningar som stöder deras pedagogik, och samtidigt godkänna att informationsteknik och eventuella nätverksproblem utgör en del av deras yrkesmässiga vardag.

Del III: Gemensamma delområden

1 IKT-stödtjänster

1.1 Tekniskt stöd

Det primära stödet för elever och studerande ges av lektionsläraren och klasskamraterna. Sekundärt stöd ges av skolornas ICT-stödperson.

Skolornas ICT-stödperson och Helpdesk stöder undervisningspersonalen enligt den ansvarsfördelning som beskrivs i bilaga 5. Vid brådskande eller plötsliga situationer eller situationer där det krävs snabba åtgärder får man undantagsvis kontakta vilkendera som helst.

1.2 Pedagogiskt stöd

Det pedagogiska stödet för elever och studerande ges av lektionsläraren.

Digitutorn och skolornas ICT-stödperson stöder undervisningspersonalen och kan delta i undervisningen till stöd för läraren.

2 Undervisningslokalernas AV-utrustning

Undervisningslokalens AV-utrustning består i regel av utrustning enligt alternativ A, men det är också möjligt med utrustning enligt alternativ B. Utrustningen i lokalerna uppdateras enligt planen i bilaga 3.

❖ Alternativ A

- Smartskärm med inbyggd eller extern högtalare
- Dokumentkamera
- Dockningsstation
- Ett tillräckligt antal eluttag

❖ Alternativ B

- Videoprojektor
- Skrivtavla
- Högtalare
- Dokumentkamera
- Dockningsstation
- Ett tillräckligt antal eluttag
- Videoswitch

3 Datasäkerhet och dataskydd inom utbildningen

Inom utbildningen behandlas en stor mängd personuppgifter om elever, varav vissa klassificeras som särskilda kategorier av personuppgifter (artikel 9) enligt Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (GDPR), och i allmänhet ska man särskilt anstränga sig för att skydda barns personuppgifter (punkt 38 i inledningen). Utbildningen får hjälp av de dataskyddsprinciper enligt bilaga 2 som nämnden för fostran och bildning godkände 30.5.2023.

Den administrativa och organisatoriska datasäkerheten säkerställs med tydligt datasäkerhetsförfarande och tydliga datasäkerhetsanvisningar, regelbunden utbildning för personalen och effektiv användarhantering och åtkomstkontroll.

Den fysiska säkerheten säkerställs genom att placera den informationstekniska utrustningen i säkra lokaler och genom att se till att enheterna låses så att tredje parter inte kommer åt dem.

Kommunikationssäkerheten genomförs genom att skydda nätet med brandmurar och VPN-förbindelser och genom att kryptera datatrafiken på vederbörligt sätt.

Hårdvarusäkerheten fokuserar på regelbunden uppdatering och regelbundet underhåll av enheterna och på att bekämpa virus och skadeprogram med lämplig programvara.

Programvarusäkerheten säkerställs genom att använda lagliga program och genom att administrera deras licenser, uppdatera programvaran regelbundet och se till att endast programvara från tillförlitliga källor används.

Datamaterialsäkerheten fokuserar på korrekt behandling och förvaring av känsliga uppgifter och på att kontrollera delning och överföring av uppgifter.

Användningssäkerheten omfattar utbildning och stöd för användare i informationssäkra rutiner samt användning av starka lösenordsprinciper och verktyg för lösenordshantering.

4. Användning av artificiell intelligens inom utbildningen
Artificiell intelligens kan användas inom utbildningen i enlighet med bilaga 4.

Del IV: Lagar och rättsakter

1. Läropliktslagen (1214/2020)
2. Lagen om grundläggande utbildning (628/1998)
3. Förordningen om grundläggande utbildning (852/1998)
4. Gymnasielagen (714/2018)
5. Lagen om studentexamen (502/2019)
6. Statsrådets förordning om studentexamen (612/2019)
7. Den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR)
8. Dataskyddslagen (1050/2018)
9. Lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017)
10. Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014
11. Grunderna för gymnasiets läroplan 2019

Bilaga 1. Planens bedömning och uppdatering

Bilaga 2. Ansvarsområdet utbildning i Lovisa stads dataskyddsprinciper (NFB 30.05.2023 § 58)

Bilaga 3. Plan för förnyande av ICT-utrustning i Lovisa stads skolor 2025–2030

Bilaga 4. Anvisningar för användning av artificiell intelligens i Lovisa stads skolor inom
förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

Bilaga 5. Ansvarsfördelning mellan stadens ICT-tjänster och skolornas ICT

Bilaga 1, Planens bedömning och uppdatering

1. Bedömningens syfte och mål

Syftet med bedömningen av denna plan är att säkerställa att Lovisa stads utbildnings informations- och kommunikationsstrategi förblir relevant och effektiv och är i linje med stadens allmänna mål. Målet är att identifiera utvecklingsmöjligheter och att säkerställa att planen svarar på behov av en inlärningsmiljö som är i fortsatt förändring.

2. Bedömningsprocess

Bedömningsprocessen genomförs Q1–Q3 2027 och den innehåller tre huvudskeden: datainsamling (enkäter och intervjuer), analys (granskning av resultat och jämförelse till uppställda mål) och rapportering (skapande av en sammanfattning och utdelning till intressentgrupper).

3. Bedömningskriterier och mätare

Vi använder följande mätare vid bedömningen: utveckling av elevernas IKT-kunskaper, lärarnas förnöjsamhet med de använda teknologiska verktygen och integrering av informations- och kommunikationsteknik i läroplanen.

4. Tidtabell och uppföljningsperioder

Bedömningen genomförs på sommaren 2027 och resultaten rapporteras före slutet av december 2027.

5. Uppdateringsprocess

I planen görs uppdateringar på basis av bedömningen. Skolornas ICT-stödperson ansvarar för uppdateringen av artikeln. Tekniska justeringar och ändringar som är mindre allvarliga kan göras i dokumentet omedelbart och utan godkännande. Uppdateringar som är av stort allvar och som ändrar riktlinjerna framläggs nämnden för fostran och bildning för godkännande.

6. Deltagande av intressentgrupper

Lärarna och eleverna deltar i bedömningsprocessen genom att ge respons via enkäter och fokusgrupper.

7. Dokumentation och rapportering

Alla bedömningsresultat dokumenteras och sammanställs i en rapport som delas ut till intressentgrupperna. Rapporten innehåller rekommendationer om förbättringar och uppdateringar.

Bedömningens slutresultat delges nämnden för fostran och bildning till kännedom.

Ansvarsområdet utbildning i Lovisa stads dataskyddsprinciper

Syftet med dataskyddsanvisningarna för utbildningen i Lovisa stad är att säkerställa att skolornas elevers och lärares personuppgifter är skyddade. Detta dokument innefattar principer som berör användningen av applikationer och webbplatser i utbildningen.

Applikationer

Alla applikationer som elever eller lärare använder i studierna ska införas i en förteckning¹⁾. Detta hjälper att säkerställa att applikationerna som används är säkra och lämpliga för skolmiljön.

Centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad ger eleverna och lärarna anvisningar om tillåtna applikationer och applikationer som inte lämpar sig för undervisningen.

Centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad ger eleverna och lärarna information om applikationer som är tillåtna och godkända för undervisning.

Det är på lärarens ansvar att inte använda andra än tillåtna applikationer i undervisningen.

Webbplatser

Alla webbplatser som används i undervisningen och dit elever och lärare kan logga in eller mata personuppgifter i under undervisningen ska införas i förteckningen¹⁾.

Centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad bär ansvaret för att ge lärarna och eleverna verksamhetsanvisningar om beaktande av personskydd i användningen av webbplatser.

Centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad ger lärarna och eleverna uppgiften om dataskyddet för webbplatserna som finns i förteckningen¹⁾ och som används i undervisningen.

Läraren bär ansvaret för att överväga om webbplatsen lämpar sig för undervisning vad gäller reklam och övrigt innehåll.

1) Införande sker i samarbete med lärarna och skolväsendets förvaltning.

Utbildning och kommunikation som anknyter till dataskydd

Centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad säkerställer att undervisningspersonalen får tillräcklig utbildning om praxis som gäller dataskydd.

Centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad håller undervisningspersonalen à jour om nya anvisningar och ändringar gällande dataskydd.

Undervisningspersonalen har ansvaret att med ett års mellanrum genomföra dataskyddsutbildningen som centralen för bildning och välfärd i Lovisa stad ordnar.

Lärarna är skyldiga att regelbundet diskutera med eleverna om ämnen och praxis som anknyter till dataskydd.

Lärarna är skyldiga att omedelbart meddela sin chef om eventuell personuppgiftsrelaterad dataskyddskränkning.

Varje elev och lärare har möjlighet att ge Lovisa stad respons om utfallet av dataskyddspraxisen och eventuella förbättringsförslag.

Ytterligare uppgifter

Utbildningsstyrelsen har på sin webbplats mer uppgifter om det allmänna dataskyddet

<https://www.oph.fi/sv/dataskyddsguide>

Mer uppgifter om dataskyddet inom utbildningen i Lovisa stad fås av

- a) stadens dataskyddsansvariga
- b) upprätthållaren av elevuppgiftsregistret
- c) skolornas ICT-stödpersoner.

Plan för upprätthållande av skolornas ICT-utrustning 2025–2031

Ansvarsområdet för utbildning inom Lovisa stad har saknat en periodisk plan för förnyelse av ICT-utrustning. Utöver detta rubbades rotationen, upphandlingen och budgeteringen av skolornas ICT-utrustning av coronaviruspandemin och de förändringar pandemin medförde.

Det är viktigt att ICT-utrustningen genomgår en grundlig uppdatering varje år i förutbestämda skolor. Detta gör det möjligt att upprätthålla en modern och kostnadseffektiv lärmiljö. Anskaffningarna genomförs delvis med leasing. Den planerade livscykeln för utrustningen i varje skola är sju år.

Utrustning som ska förnyas

- Videoprojektorerna i klassrum (Leasing)
- Interaktiva skärmar (Leasing)
- Dokumentkameror
- iPads (Leasing)
- Informations-TV-apparater
- Digital Signage-spelare (Hiresapparat)
- Video-switchar

Tidsplan för förnyelsen

2025: Tessjö skola, Tesjoen koulu och Sävträsk skola
 2026: Valkon koulu och Harjurinteen koulu klass 1–6
 2027: Ruukin koulu, Isnäs koulu och Isnäs skola
 2028: Harjurinteen koulu klass 7-9 och Loviisan lukio
 2029: Lovisavikens skola och Lovisa Gymnasium
 2030: Koskenkylän koulu och Forsby skola
 2031: Generalshagens skola

Budgetering och kostnadsberäkningar

Genom interna förändringar uppnås en årlig budget på 59 863 euro för förnyelse av skolornas utrustning.

	Budgeterat	Utgifter	Budget - Utgifter
2025	59 863 €	59 654 €	209 €
2026	59 863 €	59 780,73 €	82 €
2027	59 863 €	59 486,90 €	376 €
2028	59 863 €	59 916,28 €	-53 €
2029	59 863 €	64 299,81 €	-4 437 €
2030	59 863 €	68 251,93 €	-8 389 €
2031	59 863 €	79 515,31 €	-19 652 €

Uträkningen följer en kalkylmässig formel där kostnaderna höjs med 2 % per år och antagandet att skolorna har samma behov som nu.

2024

Anvisningar för användning av artificiell intelligens i Lovisa stads skolor inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

Esi- ja perusopetuksen opettajien digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämisselmaa

Uudella digitaalilla tiedonhallinnalla ja ympäristöä ohjauksella
Uudella digitaalilla tiedonhallinnalla ja ympäristöä ohjauksella

Carina Astikainen

Lovisa stad

2024-09-12

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana
Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

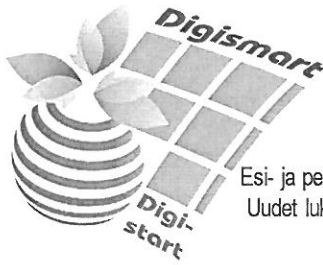
Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande
utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Anvisningar för användning av artificiell intelligens i Lovisa stads skolor inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

Innehåll

Vad är artificiell intelligens?	2
För lärare	2
Användningsmöjligheter för AI	3
Exempel på tjänster som använder stora språkmodeller:.....	3
Användningsmöjligheter för lärare:.....	4
Användningsmöjligheter för eleven:	5
Anvisningar för användning av AI i undervisningen	6
A. Lärarens anvisningar för användning av AI:.....	6
B. Elevers anvisningar för användning av AI:	8
Ikraftträdande och uppföljning av riktlinjerna	9
Utarbetande och genomförande av riktlinjer	9
Bilagor:	10
Bilaga 1: Anvisningar för lärare i Lovisa skolor om användning av AI i undervisningen:	10
Bilaga 2: Anvisningar för elever om användningen av AI i Lovisa skolor:.....	11
Källförteckning.....	12

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Vad är artificiell intelligens?

Artificiell intelligens, AI, används redan i många tillämpningar, t.ex. chatbots, virtuella spel, språköversättningar och navigationshjälpmedel. System för artificiell intelligens använder t.ex. bilder, text, inlägg och preferenser baserat på användarens klickningar.

AI-system är programvara i datorer eller maskiner som är programmerade för att utföra uppgifter som inlärn timer och resonemang, som vanligtvis kräver mänsklig intelligens. Med hjälp av data kan vissa AI-system "träna" att producera förutsägelser, rekommendationer eller beslut, ibland utan mänsklig inblandning.

Det finns flera AI-applikationer:

- *språkmodellbaserade, som utför textsökning och producerar text*
- *bildbaserade, bild- och ljudigenkännande och bild- och ljudproducerande samt*
- *applikationer som utvinner och analyserar numeriska data.*

AI-tillämpningar kan också klassificeras som reaktiva, prediktiva och innovativa (generativ AI). (Europeiska kommissionen, 2022)

Den ökande användningen av AI och data innebär ytterligare utmaningar för kritisk läskunnighet som baserar sig på allmänbildning. Med hjälp av artificiell intelligens kan man främja inlärn timer och utveckling av multilitteracitet. Vid användningen av AI är det dock nödvändigt att kunna utvärdera och identifiera den information som produceras med hjälp av artificiell intelligens, för att kunna urskilja fakta från desinformation. I en värld under förändring skapar AI möjligheter som bör erkännas som en del av framtida yrkeskompetenser och som en skapare av allmänbildning. Grundläggande färdigheter och självstyrt lärande, som utvecklas genom undervisning, kan inte ersättas med hjälp av artificiell intelligens. Kompetens om artificiell intelligens ska vara en del av dagens utbildning, elevernas utveckling och denna kompetensutveckling bör säkras för alla elever. (Opetushallitus-Utbildningsstyrelsen, 2024).

När man använder AI-tjänster bör man notera att de inte följer EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR), därför bör man komma ihåg att ingen konfidentiell information ska delas med tjänsterna.

För lärare

AI har blivit en del av vardagen och klassrumsarbetet och är inte längre bara en framtidsdröm. Läraren kan använda AI på många olika sätt och detta gör att läraren kan anpassa sin undervisning för att möta elevens behov. Läraren måste dock ha en tillräcklig förståelse för verksamhetsprinciperna för AI innan den kan integreras i den pedagogiska verksamheten. Vid användning av AI är det viktigt att både läraren och eleven förstår de nya möjligheterna som artificiell intelligens medför, men också de risker som är förknippade med användningen av AI och data inom utbildning. (Europeiska kommissionen, 2022).

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana
Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande
utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nyfitteracitet

12.9.2024

Generativ AI kan användas för att skapa nytt material, vilket skapar ytterligare utmaningar för både lärare och elever att skilja fakta från information som generativ AI skapat. Kritisk läskunnighet kommer att bli allt viktigare, vilket också betonar lärarens roll som stöd och handledare för lärande. Kritisk läskunnighet bör inkluderas i undervisning, eftersom den stöder annan inläring och utvecklingen av multilitteracitet.

AI-kompetens är en uppsättning färdigheter som gör det möjligt för individer att kritiskt utvärdera AI-teknik, kommunicera och effektivt samarbeta med AI samt utnyttja AI som ett verktyg online, hemma och på jobbet. Det inkluderar också att förstå de underliggande principerna, begränsningarna och de etiska konsekvenserna av AI-användning.

Fyra nyckelkomponenter i AI-läskunnighet:

- 1. Förstå generativ AI-teknik;*
- 2. Erkänna begränsningarna med generativ AI;*
- 3. Förstå interaktion mellan människa och AI och*
- 4. Uppfatta utvecklingsbanan av artificiell intelligens.*

I allmänhet anses AI-läskunnighet vara en viktig färdighet för alla, inte bara dataloger, under 2000-talet. (Kari Kivinen, FaktaBaari, 2023).

Användningsmöjligheter för AI

Exempel på tjänster som använder stora språkmodeller:

Microsoft Copilot (tidigare Bing Chat och Bing Chat Enterprise) (Edge-webbläsare): Ingen åldersgräns. På skolsidan finns ett användaravtal med Microsoft, så åldersgränser gäller inte här. I allmänhet är Microsoft-tjänster tillåtna för personer som är 18 år eller äldre. MS Copilot finns också integrerat i det nya aktivitetsfältet i Windows 11. Copilot kommer i framtiden få en egen tangent på tangentbordet på Windows-datorer. Tangenten kommer placeras bredvid Windows-tangenten.

Enligt nuvarande information är det osannolikt att Microsoft Copilot kommer att publiceras till Education-konton för personer under 18 år.

Microsoft Copilot kan till exempel användas för att skapa text, tabeller, diagram, bilder, komponera text och musik.

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Copilot hittas på <https://copilot.microsoft.com/> från 15.11.2023.

Microsoft Copilot Education AI-assistent: kommer att publiceras inom en snar framtid integrerad i Microsoft 365-applikationer som Word, Excel, PowerPoint, Outlook, Teams, etc. Tillgängligheten är för tillfället begränsad till en del användare, i framtiden tillgänglig under en separat Copilot MS365-licens. Om separat licens för Copilot MS365 används, görs registrering i samband med att ett skolkonto skapas, inloggning sker därefter med skolkontot.

Microsoft Copilot-telefonapp: Är tillgänglig för gratis nedladdning från telefonens Play Store. Inloggning på MS365-konto krävs.

Google Gemini (f.d. Google Bard): Inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), Schweiz och Storbritannien måste du vara minst 18 år gammal. I andra länder där Gemini är tillgängligt måste användarna vara minst 13 år gamla. Gemini kanske inte är tillgänglig just nu, men användningen på nya språk och i nya länder ökar hela tiden. Om du vill använda Google Gemini behöver du även ett personligt Google-konto, som användaren hanterar själv, eller ett Google Workspace-konto om administratören har tillåtit åtkomst till Gemini. Barn under 18 år kan använda tjänsten med målsmans tillstånd. Registrering krävs.

ChatGPT: Åldersgränsen för att använda språkmodellen är 18 år. Användning är tillåten för elever i åldern 13–17 år med målsmans tillstånd. Registrering krävs. Utvidgad användning är avgiftsbelagd.

Min AI: Snapchats chatbot är, precis som Snapchat, avsedd för användare [https://www.internetmatters.org/resources/parent-guide-to-artificial-intelligence-ai-tools/över 13 år](https://www.internetmatters.org/resources/parent-guide-to-artificial-intelligence-ai-tools/över%2013%20år). Den har skyddsåtgärder på plats för att skydda användare från farliga svar, men vissa utskrifter kan innehålla skadlig eller vilseledande information. Barn under 18 år kan använda tjänsten med målsmans tillstånd. Kräver registrering.

AI-system som använder stora språkmodeller fungerar genom uppmaningar. En prompt (uppmaning, fråga, instruktion) matas in i systemet på användarens egna naturliga språk, så dessa är lätta att använda.

Lovisa stad har ett användaravtal för Microsoft Education-tjänster, så Microsofts system bör användas inom undervisningen.

Användningsmöjligheter för lärare:

- möjlighet att skapa differentierat material och individuella inlärningsmöjligheter, med hänsyn till varje elevs personliga behov och inläringstakt;

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

- AI kan fungera som assistent när lärare planerar sin undervisning
- säkerställa jämlik undervisning för varje elev, eftersom artificiell intelligens vid behov kan stödja eleven som assistent
- frigöra lärarresurser för att ge stöd till dem som behöver det mest, då elever kan utföra specifika uppgifter och få personlig undervisning eller feedback utan lärarens ständiga deltagande
- eleven kan föra dialog på sitt eget naturliga talspråk medan hen genomför uppgifterna, varvid AI kan hjälpa till med arbetet
- AI kan fungera som assistent och ge respons till exempel inom språkinläring
- med hjälp av AI kan skriftliga elevarbeten automatiskt utvärderas och betygsättas. AI och maskininläringstekniker används för att identifiera områden som ordanvändning, grammatik och meningsbyggnad, med hjälp av vilka uppgifter kan utvärderas och feedback kan ges.
- AI-drivna assistenter eller chatbots kan svara på vanliga frågor som ställs av eleverna och ge eleverna enkla instruktioner. Med tiden kommer AI-system att kunna utöka utbudet av svar och alternativ som ges.
- AI-drivna rekommendationsmaskiner kan användas för att rekommendera specifika inlärningsaktiviteter eller resurser baserat på varje elevs personliga preferenser, framsteg och behov.

Användningsmöjligheter för eleven:

- eleverna kan erbjudas olika nivåer av differentierat material och individuella inlärningsmöjligheter genom att ta hänsyn till varje elevs behov och inläringstakt. Studeranden kan välja vilket material som motsvarar hens kunskapsnivå.

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

- säkerställa jämlik undervisning för varje elev, eftersom AI kan stödja eleven vid behov, varvid eleven inte behöver vänta på lärarens uppmärksamhet
- eleven kan fortsätta att slutföra uppgifter och få individuell undervisning eller återkoppling utan lärarens ständiga stöd
- eleven kan föra en dialog på sitt eget naturliga talspråk när hen gör uppgifter och få respons från AI i stället för av läraren
- AI kan fungera som assistent och ge respons till exempel inom språkinläring
- återkoppling och stöd för skriftliga arbeten kan fås oftare. Stöd kan också fås för skriv- och läsprocesser.
- AI-drivna assistenter eller chatbots kan svara på vanliga elevfrågor och ge enkla instruktioner.
- AI kan ge rekommendationer baserat på varje elevs preferenser, framsteg och behov.

Anvisningar för användning av AI i undervisningen

A. Lärarens anvisningar för användning av AI:

Läraren ska:

1. beakta åldersgränser och elevens åldersnivå vid utformning av uppgifter, där eleverna kan använda artificiell intelligens/språkmodell eller -applikation. Läraren bör också se till att uppgiften är utformad på ett sådant sätt, att eleverna inte kan fuska med hjälp av AI/språkmodell eller -applikation.
2. säkerställa att användningen av AI/språkmodell eller -applikation i uppgiften inte ersätter studentens självständiga arbete och självregleringsstrategier, utan stödjer det pedagogiska lärandet. (Darvishi, Khosravi, Sadiq, Gašević, & Siemens, 2023)

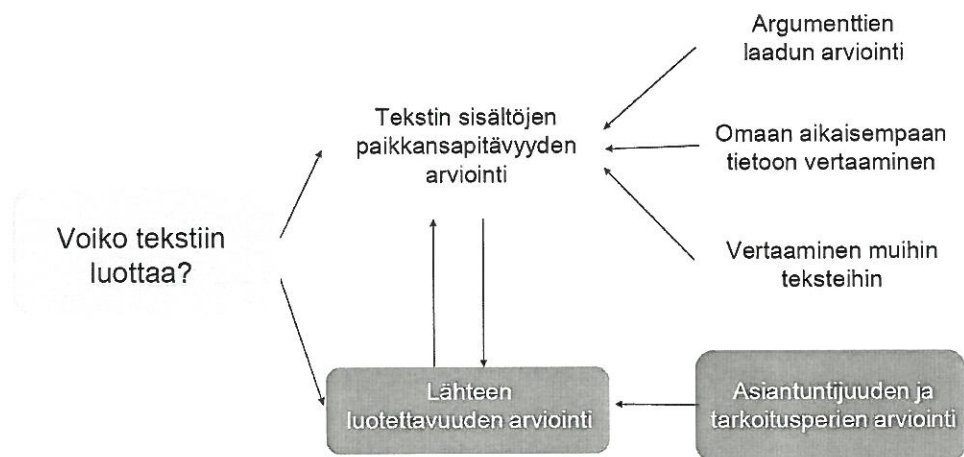

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

3. **diskutera vikten av etisk användning av AI och språkmodeller.** Eleverna bör handledas i principerna för användning av AI/språkmodeller och nackdelar som förekommer vid användning av AI.
4. **säkra, att det är tydligt vad som gäller för användning av AI/språkmodeller i varje uppgift.** Läraren ska tydligt beskriva och instruera eleverna i vilket skede av uppgiften och hur eleven kan använda en åldersanpassad AI/språkmodell eller -applikation. Av instruktionerna ska också framgå hur eleven ska förtydliga hur hen använt AI i uppgiften.
5. **instruera eleverna att kritiskt utvärdera den information som erhålls genom användning av AI**

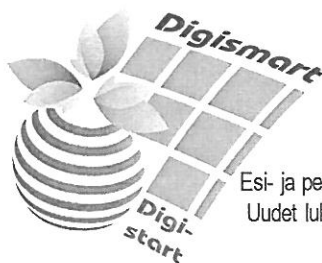

© Carita Kiili

(mukailltu Barzilai ym., 2020)

(Jyväskylän yliopisto; Tampereen yliopisto/Critical-hanke/Elina Hämäläinen, 2023)

6. **påminna eleverna om att de alltid är ansvariga för innehållet i sina (returnerade) texter/uppgifter.** Om den text som genereras av AI/språkmodellen presenteras som om den vore skriven av eleven själv, är det fusk på samma sätt som plagiering (se Grundläggande utbildning *Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i*

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

den grundläggande utbildningen¹ och gymnasiet Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten²).

B. Elevers anvisningar för användning av AI:

Elever får använda AI enligt följande riktlinjer:

- 1. AI/språkmodeller eller -applikationer kan användas i enlighet med de uppgifter som läraren ger med beaktande av åldersgränser.** Användningen av AI ska vara ändamålsenlig och AI får inte användas för att producera stötande material.
- 2. AI får inte användas mot lärarens givna instruktioner eller för fusk.** Om text som genereras av AI/språkmodell eller -applikation presenteras som om den vore skriven av eleven själv, är det fusk på samma sätt som plagiering (se grundläggande utbildning *Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen*³ och gymnasiet *Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten*⁴).
- 3. eleven är alltid ansvarig för innehållet i sina (returnerade) texter och uppgifter.** Text som skapats med hjälp av AI/språkmodell eller -applikation får inte presenteras som om den vore skriven av eleven själv. Se punkt B2.
- 4. i enlighet med uppgiften ska eleven tydligt beskriva hur hen har använt AI/språkmodell eller -applikation i uppgiften.** AI-/språkmodellen får inte användas som referens, utan man bör alltid hänvisa till källor (tryckta eller internet) som kan kontrolleras och återvändas till senare.
- 5. eleven bör vara uppmärksam på att faktagranska innehållet som genererats av AI/språkmodell eller -applikation.** AI-genererat innehåll måste granskas kritiskt för att

¹ [Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen | Utbildningsstyrelsen \(oph.fi\)](#)

² [Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten OPH-1106-2022 | Utbildningsstyrelsen](#)

³ [Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen | Utbildningsstyrelsen \(oph.fi\)](#)

⁴ [Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten OPH-1106-2022 | Utbildningsstyrelsen](#)

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

Utvveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

skilja fakta från desinformation. Kritisk läskunnighet betonas eftersom AI-genererat innehåll inte alltid är pålitligt.

- 6. eleven ska använda AI/språkmodell eller -applikation för att stödja lärandet.** AI får inte ersätta strategier för självständigt lärande och självreglering, utan bör användas för att stödja självständigt lärande.

Dessa riktlinjer baserar sig på Åbo Akademis riktlinjer för användning av AI i undervisningen (Vasa gymnasium, 2023; Vasa Övningsskola, Gymnasiet, 2023).

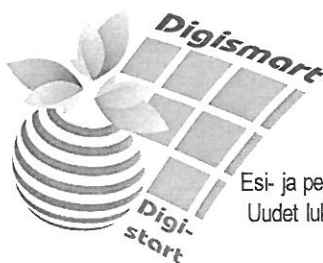
Ikraftträdande och uppföljning av riktlinjerna

Anvisningarna för användning av AI i Lovisa stads skolor inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen träder i kraft 1.2.2024. Utbildningschefen meddelar utbildningsnämnden om instruktionerna. Anvisningarna utvärderas, uppdateras och preciseras så att de motsvarar de nationella riktlinjerna för utbildning vid behov, dock senast före utgången av 2024. Vid behov kan anvisningarna tillämpas även på andra utbildningsstadier.

Från och med 2025 kommer anvisningarna att utvärderas, uppdateras och preciseras vid behov en gång per läsår. Anvisningarna följs upp och uppdateras av skolornas utbildningschef och IKT-stödperson alternativt av en arbetsgrupp som utsetts av dem.

Utarbetande och genomförande av riktlinjer

I utarbetandet av instruktionerna har deltagit klasslärare Diana Ollas, lektor i matematik och kemi Hannele Laine och lektor i matematiska ämnen Aki Mustonen. Carina Astikainen, pedagogisk utvecklare, har ansvarat för utvecklingsarbetet. Utbildningschef Timo Tenhunen för Lovisa stads bildningstjänster ansvarade för genomförandet av anvisningarna (februari 2024).

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämishjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Bilagor:

Bilaga 1: Anvisningar för lärare i Lovisa skolor om användning av AI i undervisningen:

Läraren ska:

1. beakta åldersgränser och elevens åldersnivå vid utformning av uppgifter, där eleverna kan använda artificiell intelligens/språkmodell eller -applikation. Läraren bör också se till att uppgiften är utformad på ett sådant sätt, att eleverna inte kan fuska med hjälp av AI/språkmodell eller -applikation.
2. säkerställa att användningen av AI/språkmodell eller -applikation i uppgiften inte ersätter studentens självständiga arbete och självregleringsstrategier, utan stödjer det pedagogiska lärandet. (Darvishi, Khosravi, Sadiq, Gašević, & Siemens, 2023)
3. diskutera vikten av etisk användning av AI och språkmodeller. Eleverna bör handledas i principerna för användning av AI/språkmodeller och nackdelar som förekommer vid användning av AI.
4. säkra, att det är tydligt vad som gäller för användning av AI/språkmodeller i varje uppgift. Läraren ska tydligt beskriva och instruera eleverna i vilket skede av uppgiften och hur eleven kan använda en åldersanpassad AI/språkmodell eller -applikation. Av instruktionerna ska också framgå hur eleven ska förtydliga hur hen använt AI i uppgiften.
5. instruera eleverna att kritiskt utvärdera den information som erhålls genom användning av AI
6. påminna eleverna om att de alltid är ansvariga för innehållet i sina (returnerade) **texter/uppgifter**. Om den text som genereras av AI/språkmodellen presenteras som om den vore skriven av eleven själv, är det fusk på samma sätt som plagiering (se Grundläggande utbildning *Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen*⁵ och gymnasiets *Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten*⁶).

Dessa riktlinjer baserar sig på Åbo Akademis riktlinjer för användning av artificiell intelligens i undervisningen (Vasa gymnasium, 2023; Vasa Övningskola, Gymnasiet, 2023).

⁵ [Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen | Utbildningsstyrelsen \(oph.fi\)](#)

⁶ [Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten OPH-1106-2022 | Utbildningsstyrelsen](#)

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa

Utvveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Bilaga 2: Anvisningar för elever om användningen av AI i Lovisa skolor:

Elever får använda AI enligt följande riktlinjer:

7. **AI/språkmodeller eller -applikationer kan användas i enlighet med de uppgifter som läraren ger med beaktande av åldersgränser.** Användningen av AI ska vara ändamålsenlig och AI får inte användas för att producera stötande material.
8. **AI får inte användas mot lärarens givna instruktioner eller för fusk.** Om text som genereras av AI/språkmodell eller -applikation presenteras som om den vore skriven av eleven själv, är det fusk på samma sätt som plagiering (se grundläggande utbildning *Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen*⁷ och gymnasiet *Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten*⁸).
9. **eleven är alltid ansvarig för innehållet i sina (returnerade) texter och uppgifter.** Text som skapats med hjälp av AI/språkmodell eller -applikation får inte presenteras som om den vore skriven av eleven själv. Se punkt B2.
10. **i enlighet med uppgiften ska eleven tydligt beskriva hur hen har använt AI/språkmodell eller -applikation i uppgiften.** AI/språkmodellen får inte användas som referens, utan man bör alltid hänvisa till källor (tryckta eller internet) som kan kontrolleras och återvändas till senare.
11. **eleven bör vara uppmärksam på att faktagranska innehållet som genererats av AI/språkmodell eller -applikation.** AI-genererat innehåll måste granskas kritiskt för att skilja fakta från desinformation. Kritisk läskunnighet betonas eftersom AI-genererat innehåll inte alltid är pålitligt.
12. **eleven ska använda AI/språkmodell eller -applikation för att stödja lärandet.** AI får inte ersätta strategier för självständigt lärande och självreglering, utan bör användas för att stödja självständigt lärande.

Dessa riktlinjer baserar sig på Åbo Akademis riktlinjer för användning av AI i undervisningen (Vasa gymnasium, 2023; Vasa Övningsskola, Gymnasiet, 2023).

⁷ [Disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten i den grundläggande utbildningen | Utbildningsstyrelsen \(oph.fi\)](#)

⁸ [Föreskrift om planen för användning av disciplinära åtgärder och de tillhörande förfaringssätten OPH-1106-2022 | Utbildningsstyrelsen](#)

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana
Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande
utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Källförteckning

Darvishi, A., Khosravi, H., Sadiq, S., Gašević, D., & Siemens, G. (den 30 november 2023). Impact of AI assistance on student agency. *Science Direct*, 210, 18.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104967>

Euroopan komissio, K. n. (2022). *Tekoälyn ja datan käyttö opetuksessa ja oppimisessa-eettiset ohjeet opettajille*. Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto.
doi:<https://data.europa.eu/doi/10.2766/560>

Euroopan parlamentti. (den 9 juni 2023). *Ajankohtaista EU:n tekoälysäädös on ensimmäinen laatuaan*. Hämtat från Euroopan parlamentti:
<https://www.europarl.europa.eu/news/fi/headlines/society/20230601STO93804/eu-n-tekoalysaadon-on-ensimmainen-latuaan> den 4 januari 2024

Europeiska kommissionen, G. f. (2022). *Etiska riktlinjer för lärare avseende användningen av artificiell intelligens (AI) och data vid undervisning och inlärnin*. Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå. doi:<https://data.europa.eu/doi/10.2766/870386>

Jyväskylän yliopisto; Tampereen yliopisto/Critical-hanke/Elina Hämäläinen. (den 26 december 2023). *Digioppimisen Areena 2023 Tervetuloa*. Hämtat från Howspace Digioppimisen Areena 2023:
<https://digioppimisen-areena-2023.in.howspace.com/tervetuloa> den 4 januari 2024

Kari Kivinen, Faktabaari. (den 11 december 2023). *Digioppimisen Areena Tervetuloa*. Hämtat från Howspace Digioppimisen Areena 2023: <https://digioppimisen-areena-2023.in.howspace.com/tervetuloa> den 27 december 2023

Mehdi, Y. (den 4 januari 2024). *Introducing a new Copilot key to kick off the year of AI-powered Windows PCs*. Hämtat från Microsoft:
<https://blogs.windows.com/windowsexperience/2024/01/04/introducing-a-new-copilot-key-to-kick-off-the-year-of-ai-powered-windows-pcs/> den 10 januari 2024

Opetushallitus. (den 9 lokakuuta 2023). *Tekoälyn mahdollisuudet, rajoitteet ja uhat puhututtivat verkostotapaamisessa*. Hämtat från Opetushallitus: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2023/tekoalyn-mahdollisuudet-rajoitteet-ja-uhat-puhututtivat-verkostotapaamisessa> den 14 tammikuuta 2024

Opetushallitus-Utbildningsstyrelsen. (2024). *Joko teidän työyhteisössänne keskustellaan tekoälystä?* Hämtat från Opetushallitus-Utbildningsstyrelsen: <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/joko-teidan-tyoyhteisossanne-keskustellaan-tekoalysta-0> den 4 januari 2024

Vasa gymnasium. (2023). *Vasa gymnasium Studieguid* 2023-2024. Hämtat från Vasa gymnasium:
https://vasagymnasium.fi/wp-content/uploads/2019/11/VG_studieguid_2324.pdf den 4 januari 2024

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittäminen osana

Uudet lukutaidot-kehittämisohjelmaa

Utveckling av digitala färdigheter hos elever inom förskoleutbildningen och den grundläggande utbildningen som en del av utvecklingsprogrammet Nylitteracitet

12.9.2024

Vasa Övningsskola, Gymnasiet. (den 14 augusti 2023). *Åbo Akademi Uploads*. Hämtat från <https://www.abo.fi/vos/wp-content/uploads/sites/2/2023/08/2023-24-studieguide-for-ettor-tvaor-och-treor-14082023ny.pdf> den 4 januari 2024

Attribution-ShareAlike 4.0 International

Anvisningar för användning av artificiell intelligens i Lovisa stads skolor inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen © 2024 by Carina Astikainen is licensed under CC BY-SA 4.0

Ansvarsfördelning mellan stadens ICT-tjänster och skolornas ICT

Uppgift	Skolornas ICT-stödperson	Skolans ICT-assistent	Helpdesk/ICT-byrån
AD-identifikationer	Elever	Elever	Lärare
Wilma-identifikationer, elever och lärare	X		
Utdelning och förvaltning av applikationer	iPads	iPads	Datorer, mobiler
Ansvar för dataskyddsnivån av applikationer som installeras	X		
Pedagogisk undervisning av lärare om applikationer	X		
Säker utskrift			X
Nätverksinfrastruktur			X
Skolsidans ICT-upphandlingar och koordinering	Större upphandlingar med utbildningschefens godkännande	ICT-apparater för egen skola med rektorns godkännande	Mobiler och datorer enligt IKT-planen
Återvinning av apparater som tas ur bruk			X
Tekniskt stöd	X	X, ingen fjärradministration av datorer	X
Utveckling av ICT-verksamheten i skolorna	X		
Systemkontroll av Edu-sidan	X		X
Utarbetande av anvisningar till skolorna om datatekniska apparater	X		
Ansvar för utbildningens informations- och kommunikationsstrategi	X		
Skolornas datasäkerhet	Bildningscentralen		På tjänstens vägnar är ICT-chefen ansvarig för hela staden.
Skolornas dataskydd	Bildningscentralen		Dataombudsmannen ger instruktioner och övervakar realiseringen.
Beredskap inför en nödsituation			X

Plötsliga åtgärder och åtgärder som kräver snabba reaktioner			X
---	--	--	---